

POLICEJNÍ AKADEMIE ČESKÉ REPUBLIKY V PRAZE

FAKULTA BEZPEČNOSTNĚ PRÁVNÍ

KATEDRA KRIZOVÉHO ŘÍZENÍ

**Úloha a význam vnitřní bezpečnosti a veřejného pořádku pro zkvalitnění
bezpečnostního prostředí České republiky a řešení aktuálních hrozeb**

Bakalářská práce

The role and importance of internal security and public order in improvnig
the security environment of the Czech Republic and addressing current
threats

Bachelor thesis

VEDOUCÍ PRÁCE

JUDr. Vladimír Souček

AUTOR PRÁCE

Michaela Spilková

PRAHA

2023

ČESTNÉ PROHLÁŠENÍ

Prohlašuji, že předložená práce je mým původním autorským dílem, které jsem vypracovala samostatně. Veškerou literaturu a další zdroje, z nichž jsem čerpala, v práci řádně cituji a jsou uvedeny v seznamu použité literatury.

V Praze, dne

.....
Michaela Spilková

PODĚKOVÁNÍ

Tímto bych ráda poděkovala JUDr. Vladimíru Součkovi za umožnění zpracování bakalářské práce na téma „Úloha a význam vnitřní bezpečnosti a veřejného pořádku pro zkvalitnění bezpečnostního prostředí České republiky a řešení aktuálních hrozeb“ a rovněž za užitečné rady při jejím zpracování.

Anotace práce

Bakalářská práce pojednává o hrozbách pro Českou republiku a také o úloze a významu vnitřní bezpečnosti a veřejného pořádku pro zkvalitnění bezpečnostního prostředí v České republice. V teoretické části přibližuje základní pojmy, včetně platné základní právní a smluvní úpravy. V další části jsou přiblížené největší hrozby s mezinárodním přesahem jako pro Českou republiku, tak i pro Evropskou unii. Praktická část je zaměřena na migraci a její dopady na bezpečnostní prostředí v České republice, specificky okres Příbram. V závěrečné části jsou navrženy řešení a vyhodnocen anonymní dotazník.

Klíčová slova

bezpečnostní prostředí, migrace, kriminalita, hrozby pro Českou republiku a Evropskou unii, veřejný pořádek a vnitřní bezpečnost

Annotation

The bachelor thesis deals with the threats to the Czech Republic and the role and importance of internal security and public order for the improvement of the security environment in the Czech Republic. In the theoretical part, it introduces the basic concepts, including the applicable basic legal and contractual regulations. In the next part, the major threats with international implications for both the Czech Republic and the European Union are presented. The practical part focuses on migration and its impact on the security environment in the Czech Republic, specifically the Příbram district. In the next part, solutions are proposed and an anonymous questionnaire is evaluated.

Key words

security environment, migration, crime, threats to the Czech Republic and the European Union, public order and internal security

Obsah

ÚVOD	8
1 ZÁKLADNÍ POJMY A PRÁVNÍ A SMLUVNÍ ÚPRAVA	9
1.1 BEZPEČNOST	9
1.2 VNITŘNÍ BEZPEČNOST	9
1.3 VNĚJŠÍ BEZPEČNOST	10
1.4 VNITŘNÍ BEZPEČNOST A VEŘEJNÝ POŘÁDEK	10
1.5 BEZPEČNOSTNÍ PROSTŘEDÍ ČESKÉ REPUBLIKY	10
1.6 VEŘEJNÝ POŘÁDEK	11
1.7 BEZPEČNOSTNÍ POLITIKA	11
1.8 HROZBA A RIZIKO	12
1.9 MIGRACE	12
1.10 ÚSTAVNÍ ZÁKON ČESKÉ NÁRODNÍ RADY Č. 1/1993 SB., ÚSTAVA ČR	13
1.11 USNESENÍ Č. 2/1993 SB., USNESENÍ PŘEDSEDNICTVA ČESKÉ NÁRODNÍ RADY O VYHLÁŠENÍ LISTINY ZÁKLADNÍCH PRÁV A SVOBOD JAKO SOUČÁST ÚSTAVNÍHO POŘÁDKU ČESKÉ REPUBLIKY	14
1.12 ÚSTAVNÍ ZÁKON 110/1998 SB., O BEZPEČNOSTI ČESKÉ REPUBLIKY	14
1.13 SEVEROATLANTICKÁ SMLOUVA	14
1.14 ZÁKON O POLICII ČESKÉ REPUBLIKY	15
1.15 BEZPEČNOSTNÍ STRATEGIE ČESKÉ REPUBLIKY	15
1.16 AUDIT NÁRODNÍ BEZPEČNOSTI	15
1.17 ZPRÁVA O SITUACI V OBLASTI VNITŘNÍ BEZPEČNOSTI A VEŘEJNÉHO POŘÁDKU NA ÚZEMNÍ ČESKÉ REPUBLIKY	15
2 VNITŘNÍ BEZPEČNOST A VEŘEJNÝ POŘÁDEK V ČESKÉ REPUBLICE	17
2.1 HROZBY V ČESKÉ REPUBLICE	17
2.1.1 <i>Terorismus</i>	17
2.1.2 <i>Extremismus</i>	19
2.1.3 <i>Organizovaný zločin</i>	20
2.1.4 <i>Bezpečnostní aspekty migrace</i>	23
2.2 ODPOVĚDNOST ZA VEŘEJNÝ POŘÁDEK A VNITŘNÍ BEZPEČNOST	25
2.2.1 <i>Obecní policie</i>	26
2.2.2 <i>Policie České republiky</i>	26
2.2.3 <i>Bezpečnostní rada státu</i>	27
2.2.4 <i>Vláda České republiky</i>	27
2.3 VEŘEJNÝ POŘÁDEK A VNITŘNÍ BEZPEČNOST V EVROPĚ	27

2.3.1	<i>Zabezpečení veřejného pořádku a vnitřní bezpečnosti v Evropě</i>	28
3	ANALÝZA SOUČASNÉHO STAVU V OBLASTI VEŘEJNÉHO POŘÁDKU A VNITŘNÍ BEZPEČNOSTI	32
3.1	TRESTNÉ ČINY	32
3.1.1	<i>Násilná trestná činnost</i>	33
3.1.2	<i>Mravnostní trestná činnost</i>	33
3.1.3	<i>Krádeže vloupáním</i>	34
3.1.4	<i>Krádeže prosté</i>	35
3.1.5	<i>Podvody</i>	35
3.1.6	<i>Ostatní majetková trestná činnost</i>	36
3.1.7	<i>Trestná činnost proti měně</i>	37
3.1.8	<i>Daňová trestná činnost</i>	38
3.1.9	<i>Obecně nebezpečná trestná činnost</i>	38
3.1.10	<i>Trestná činnost na mládeži</i>	39
3.1.11	<i>Dopravní nehody</i>	40
3.1.12	<i>Toxikologie</i>	41
3.1.13	<i>Trestné činy proti veřejnému pořádku</i>	42
3.2	PŘESTUPKY	42
3.2.1	<i>Přestupky proti občanskému soužití a veřejnému pořádku</i>	43
3.2.2	<i>Přestupky proti majetku</i>	44
4	SLABÁ MÍSTA V OBLASTI VNITŘNÍ BEZPEČNOSTI A VEŘEJNÉHO POŘÁDKU A NÁVRHY ŘEŠENÍ	45
4.1	SLABÁ MÍSTA	45
4.2	NÁVRHY ŘEŠENÍ	45
5	MIGRACE OČIMA ČESKÉ SPOLEČNOSTI	47
	DISKUSE A ZÁVĚR	55
	SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY	57
	MONOGRAFIE	CHYBA! ZÁLOŽKA NENÍ DEFINOVÁNA.
	SEZNAM TABULEK	60
	SEZNAM GRAFŮ	61
	SEZNAM PŘÍLOH	62

Úvod

V rámci studia a vzdělávání na Policejní akademii České republiky v Praze se zpracovatelka zamýšlela, jaké téma si zvolit jako svojí bakalářskou práci. Po úvahách došla k závěru, že by práce měla mít souvislost s vykonávanou profesí, a to je Policie České republiky.

Zpracovatelka si zvolila téma, které je zaměřené na bezpečnostní prostředí České republiky, ať už pro jeho aktuálnost či častý výskyt ve sdělovacích prostředcích. Téma bezpečnostního prostředí je v současné době diskusí nejen politických či bezpečnostních, ale je předmětem diskuse i mezi lidmi. Každý stát by měl být schopen čelit hrozbám, aby jeho bezpečnostní prostředí bylo pro obyvatele příznivé. Zpracováním této práce pisatelka získala určitý náhled na to, jak se realita shoduje s jejími představami o bezpečnostním prostředí České republiky

a pomocí anonymního dotazníku zjistila, jak lidé vnímají aktuální situaci spojenou s přílivem ukrajinských občanů, kteří utíkají před válkou.

Cílem této práce je představení, jakou úlohu a význam má vnitřní bezpečnost a veřejný pořádek pro zkvalitnění bezpečnostního prostředí v České republice.

Dalším z cílů je zhodnocení bezpečnostního prostředí v České republice a v Evropě a řešení aktuálních hrozeb. V této části je práce zaměřena na migraci a analýzu současného stavu v oblasti migrace do České republiky a zda přijímání migrantů souvisí s nárůstem kriminality.

Vzhledem k tomu, že v současné době je bezpečnostní situace napříč Evropou velmi proměnlivá, musí být stát na tyto rizika adekvátně připraven.

1 Základní pojmy a právní a smluvní úprava

V této kapitole si představíme základní pojmy důležité pro bezpečnost České republiky a některé právní a smluvní předpisy.

1.1 Bezpečnost

Pojem bezpečnost se prolíná několika obory. Zmínku o bezpečnosti najdeme v přírodovědných, technických i společenských oborech. V angličtině se užívají pojmy *security* a *safety*. Podle Miroslava Mareše je bezpečnost stav, kdy jsou hrozby a rizika pro určitý objekt a jeho zájem co možná nejvíce eliminovány. Těmito objekty se rozumí národní stát, ale také i mezinárodní organizace, kterou je například Organizace spojených národů (zkráceně OSN) a tento objekt má vybavení, aby efektivně eliminoval potencionální hrozby.¹¹ Je to tedy situace, kdy je systém schopný reagovat na nežádoucí změny, které by mohly ohrozit bezpečnost objektu.

1.2 Vnitřní bezpečnost

Hlavním objektem, kterého se vnitřní bezpečnost týká, je národní stát, avšak v poslední době se vnitřní bezpečnost spojuje i s mezinárodní organizací (například Evropská unie) vzhledem například k migrační vlně. Vnitřní bezpečnost je stav, kdy jsou hrozby a rizika pro určitý vnitřní objekt a jeho zájem co nejvíce eliminovány. Jako vnitřní hrozby a rizika můžeme vnímat organizovaný zločin, ohrožování demokratického politického systému, extremismus, korupci a kybernetické hrozby. Například v „kriminálně-policejním“ rozměru zajišťuje vnitřní bezpečnost Policie České republiky podle zákona č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, kde v § 2 je uvedeno, že plní úkoly na úseku vnitřního pořádku a bezpečnosti.² Můžeme tedy říci, že zajišťuje a zachovává vnitřní funkci státu, ochranu občanů a všechny jejich práva podle Listiny základních práv a svobod, demokracii a vnitřní pořádek před hrozbami, které vzniknou na území státu nebo na území mezinárodní organizace.

¹ ZEMAN, Petr, ed. *Česká bezpečnostní terminologie: výklad základních pojmů*. Brno: Masarykova univerzita, Mezinárodní politologický ústav, 2002. ISBN 80-210-3037-2. str. 17

² ZEMAN, Petr, ed. *Česká bezpečnostní terminologie: výklad základních pojmů*. Brno: Masarykova univerzita, Mezinárodní politologický ústav, 2002. ISBN 80-210-3037-2. str. 23-24

1.3 Vnější bezpečnost

Vnější bezpečnost nelze brát jako přímý opak vnitřní bezpečnosti, protože se tyto dva pojmy navzájem prolínají, neboť z mezinárodního konfliktu se může stát národní konflikt a naopak. Vnější bezpečnost je stav, kdy jsou hrozby a rizika, které přicházejí zevnějšku, pro určitý objekt a jeho zájem co nejvíce eliminovány. Vnější hrozby a rizika by mohly ohrozit například národní stát nebo i mezinárodní organizaci.³ Cílem vnější bezpečnosti je zajištění základních funkcí a vlastností státu, které jsou upraveny v ústavním zákoně č. 1/1993 Sb. Ústava České republiky. V současné době se stále klade více důrazu na vnější bezpečnost, kterou můžou ohrozit hrozby jako migrační vlna, ekonomická krize a sankce, či konflikt na Ukrajině.

1.4 Vnitřní bezpečnost a veřejný pořádek

Vnitřní bezpečnost a veřejný pořádek je souhrn společenských vztahů, které jsou upraveny právními předpisy a dalšími dokumenty, jejichž zachování je významné pro zajištění chodu společnosti při ohrožení zákonnosti a veřejného pořádku zejména páčáním kriminálních skutků, kdy dochází k narušování bezpečnosti státu s cílem ohrozit jeho demokratický systém, životy a zdraví občanů a materiální hodnoty. Při narušení vnitřní bezpečnosti a veřejného pořádku plánuje, připravuje a realizuje bezpečnostní opatření Ministerstvo vnitra a Policie České republiky v součinnosti s dalšími složkami bezpečnostního systému České republiky. Na udržování místních záležitostí veřejného pořádku se významně podílejí obce.

1.5 Bezpečnostní prostředí České republiky

Bezpečnostní prostředí je prostor nacházející se za hranicemi státu, kde dochází nebo může docházet k ohrožování národních zájmů státu nebo mezinárodní organizace. Toto prostředí prochází neustálými změnami a stává se méně předvídatelným vzhledem k vzrůstající provázanosti faktorů a trendů ovlivňující bezpečnost. V České republice se také můžeme setkat s výrazem „strategické prostředí“, který se začal objevovat na konci 21. století. Tento pojem

³ ZEMAN, Petr, ed. *Česká bezpečnostní terminologie: výklad základních pojmů*. Brno: Masarykova univerzita, Mezinárodní politologický ústav, 2002. ISBN 80-210-3037-2. str. 26-27

můžeme najít ve strategické koncepci NATO z roku 1991. Bezpečnostní prostředí lze rozdělit do třech úrovní podle míry a rozsahu vlivu na vývoj v České republice.

- Bezprostřední bezpečnostní prostředí
- Blízké bezpečnostní prostředí
- Vzdálené bezpečnostní prostředí⁴

1.6 Veřejný pořádek

Obsah pojmu veřejný pořádek není konkrétně definován v žádné právní normě, ale přesto je zákonodárci používán. Význam veřejného pořádku se mění v závislosti na použití v určitém právním předpisu, jinak ho tedy bude vykládat například trestní zákoník a zákon o obcích. Jedná se o neurčitý právní pojem. V současné době můžeme veřejný pořádek definovat jako ideální stav společnosti, kde na místech veřejných a veřejnosti přístupných nedochází k porušování právních i neprávních normativních systému a jejichž udržování je zajištěn plynulý chod společnosti. Veřejný pořádek je používán buď samostatně, nebo s dalšími atributy jako například místní záležitosti veřejného pořádku. Důležité je si také uvědomit rozdíl mezi místech veřejným a veřejně přístupným. Místem veřejným jsou prostory, kam má veřejnost přístup bez jakýchkoliv restrikcí. Tyto místa bývají ve vlastnictví státu nebo obce, jedná se např. o parky. Oproti tomu místo veřejnosti přístupné je prostor, kam osobu vpustí pouze za splnění určité podmínky, např. kino. Na zajištění veřejného pořádku se především podílí obecní policie, Policie České republiky a také community policing.⁵

1.7 Bezpečnostní politika

Bezpečnostní politiku můžeme vnímat jako komplexní skupinu zahrnující bezpečnost, ochranu a obranu občana a státu. Bezpečnostní politikou se rozumí neobecnější a nejvyšší program státu nebo mezinárodní organizace o oblasti obhajoby a ochrany národních zájmů. Vychází z vymezení pojmu národní zájem, rozboru bezpečnostního prostředí, třídění hrozeb, rizik a mezinárodních povinností. Soustředí se jak na vnitřní bezpečnost, tak na vnější bezpečnost. Vyhlašuje, jakou formou a při použití jakých nástrojů plánuje aktér určující

⁴ ZEMAN, Petr, ed. *Česká bezpečnostní terminologie: výklad základních pojmů*. Brno: Masarykova univerzita, Mezinárodní politologický ústav, 2002. ISBN 80-210-3037-2. str. 35-39

⁵ ZÁMEK, David. *Hromadné narušení veřejného pořádku z pohledu Policie ČR*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2013. ISBN 978-80-7380-429-9. str. 13-14

a vykonávající bezpečnostní politiku bránit své zájmy. Zásady bezpečnostní politiky jsou záležitostí zákonodárných orgánů státní moci, její realizování spadá do příslušnosti vlády, zejména ministerstva vnitra, spravedlnosti a obrany.⁶

1.8 Hrozba a riziko

Hrozba je základní samostatně existující jev, který chce nebo by mohl ohrozit nějaký konkrétní hodnotu. Závažnost hrozby odvozujeme od toho, jak je pro nás určitá hodnota důležitá. Hrozba je především přírodním jevem, např. tornádo. Označujeme ji jako hrozbu neintencionální. Oproti tomu hrozba intencionální je hrozba, kterou plánuje, připravuje, spouští či uskutečňuje lidský jedinec nebo skupina. Termín ohrožení lze považovat za synonymum termínu hrozba.

Riziko je pravděpodobnost, že by mohlo dojít k ničivé události nebo ztrátě, která může poškodit určité hodnoty a je opakem toho, co si přejeme. Riziko je odvozený fenomén, závisle proměnný a pro určení míry rizika je užívá tzv. analýza rizik. Riziko reaguje na hrozbu, také na stav naší zranitelnosti určitého objektu a je propojené s rozhodováním.⁷

1.9 Migrace

Pod tímto pojmem rozumíme přesun jednotlivce nebo skupiny z jednoho území na druhé, který je hlavním prvkem v procesu populační evoluce. Zásadně ovlivňuje společenské a kulturní změny ve všech úrovních společnosti. V současné době míra migrace stále stoupá vzhledem k ekonomickému vývoji. Časové dělení migrace je na krátkodobou, dlouhodobou, trvalou nebo opakovanou. Dále migraci se migrace dělí na legální a nelegální.

Legální migrace je proces řízeného a státem kontrolovaného přistěhovalectví. Česká republika imigraci usměrňuje pomocí vízové praxe a pobytového oprávnění. Ve většině případů se vztahuje na pracovní migraci. Pomocí regulovaného přijímání cizinců Česká republika uspokojuje potřeby tuzemského pracovního trhu. Cizinec je fyzická osoba, která není státním

⁶ ZEMAN, Petr, ed. *Česká bezpečnostní terminologie: výklad základních pojmů*. Brno: Masarykova univerzita, Mezinárodní politologický ústav, 2002. ISBN 80-210-3037-2. str. 134-139

⁷ ZEMAN, Petr, ed. *Česká bezpečnostní terminologie: výklad základních pojmů*. Brno: Masarykova univerzita, Mezinárodní politologický ústav, 2002. ISBN 80-210-3037-2. str. 134-139

občanem České republiky ani občanem Evropské unie. Kontrolovat migraci v České republice lze v rámci mezí evropského práva, vč. stanovení národních kvót.

Nelegální migrace je opakem legální migrace. Můžeme tedy říci, že cílová země nemá prostředky ke kontrolování a řízení migrace. Cizinci do země přicházejí nebo se v ní zdržují bez příslušných oprávnění (vízum nebo povolení k pobytu). Nelegální migrace úzce souvisí s uprchlictvím. Mnoho osob vstupuje na území státu bez oprávnění a až později požádají o mezinárodní ochranu (azyl), tímto je jejich právní status „legalizován“, ale ne všichni žadatelé pro ni mohou být kvalifikováni. V souvislosti s nelegální migrací tak hovoříme o tzv. „smíšených migračních tocích“. Nelegální migrace v sobě může mít rysy organizovaného zločinu obchodování s lidmi, protože je zajišťována skupiny tzv. „převaděčů“, kteří se migranty snaží nelegálně dostat přes hranici určitého státu.⁸

S migrací souvisí pojem uprchlík, což je člověk, který utíká ze své země, protože má důvodnou obavu a svůj život a zdraví vzhledem k jeho náboženskému vyznání, národnosti, příslušnosti k sociální skupině či rase. Zpravidla pochází ze země, která není schopná zajistit základní lidská práva.⁹

1.10 Ústavní zákon České národní rady č. 1/1993 Sb., Ústava ČR

Jedná se základní právní dokument a první ústavu v dějinách samostatné České republiky, která byla publikována v České sbírce zákonů pod č. 1/1993 Sb. Skládá se z preambule a 8 hlav. Ústava zahrnuje rozdělení moc výkonné, zákonodárné a soudní, vzájemné vztahy mezi těmito orgány a jejich kompetence. Obsahuje také charakteristiku státu, práva a povinnosti občanů a státní symboly.¹⁰

⁸ Slovníček pojmů – Aktuální informace o migraci. Úvodní strana – Ministerstvo vnitra České republiky [online]. Copyright © 2021 Ministerstvo vnitra České republiky. Všechna práva vyhrazena. [cit. 01. 11. 2022]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/migrace/clanek/slovnicek-pojmu.aspx>

⁹ *Migrant x azylant x uprchlík* [online]. Česká republika: © 2023 MYLAW, 2019 [cit. 2023-01-29]. Dostupné z: <https://mylaw.cz/clanek/migrant-x-azylant-x-uprchlik-259>

¹⁰ ČESKO. Ústavní zákon č. 1/1993 Sb. In: *Zákony pro lidi.cz* [online]. © AION CS 2010-2019 [cit. 02. 11. 2022]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1993-1>

1.11 Usnesení č. 2/1993 Sb., usnesení předsednictva České národní rady o vyhlášení Listiny základních práv a svobod jako součást ústavního pořádku České republiky

V Listině základních práv a svobod se upravuje vztah mezi občanem a státem. Listina má 44 článků, které jsou rozděleny do 6 hlav. Zaručuje dodržování lidských práv a svobod, které jsou nezadatelné, nezczitelné, nepromlčitelné a nezrušitelné a jsou zaručeny všem bez ohledu na rasu, barvu pleti či vyznání. Zásah do svobod občana musí být pouze na základě a v mezích zákona. Listina také upravuje, že jakýkoliv cizinec vstoupí na území České republiky, samočinně nabývá práv a svobod.¹¹

1.12 Ústavní zákon 110/1998 Sb., o bezpečnosti České republiky

Ústavní zákon obsahuje 13 článků a upravuje zajištění bezpečnosti České republiky. V úvodní části vymezuje zajištění svrchovanosti a územní celistvost České republiky, ochranu jejích demokratických základů a ochranu života, zdraví a majetku občanů České republiky. Bezpečnost podle tohoto zákona zajišťují ozbrojené síly (Armáda ČR atd.), ozbrojené bezpečnostní sbory (Policie ČR, Celní správa ČR, Vězeňská služba ČR apod.), záchranné sbory (Hasičský záchranný sbor ČR a Zdravotnická záchranná služba) a havarijní služby. Zřizuje Bezpečnostní radu státu, vymezuje 2 krizové stavy (nouzový stav a stav ohrožení státu) a dovoluje zkrácené projednání vládních návrhů vlády. Spolu s Ústavou České republiky a Listinou základních práv a svobod je součástí ústavního pořádku České republiky.¹²

1.13 Severoatlantická smlouva

Je mezinárodní smlouva, která byla podepsána 4. dubna 1949 ve Washingtonu dvanácti základajícími státy a na jejím základě vznikla Severoatlantická aliance (NATO). Česká republika vstoupila do NATO v roce 1999. Hlavním úkolem této organizace je vzájemná pomoc při ohrožení některého

¹¹ ČESKO. Usnesení č. 2/1993 Sb. In: *Zákony pro lidi.cz* [online]. © AION CS 2010-2019 [cit. 02. 11. 2022]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1993-2>

¹² ČESKO. Ústavní zákon č. 110/1998 Sb. In: *Zákony pro lidi.cz* [online]. © AION CS 2010-2019 [cit. 02. 11. 2022]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1998-110>

z členských států. Členství v NATO je základním pilířem obranné politiky České republiky.¹³

1.14 Zákon o Policii České republiky

Policie má svou působnost vymezenou zákonem č. 273/2008 Sb., který vymezuje její pravomoc a působnost. Policie České republiky je jednotný ozbrojený sbor, který slouží veřejnosti a jejím úkolem je chránit bezpečnost osob a majetku a veřejný pořádek, předcházet trestné činnosti, plnit úkoly podle trestního řádu a další úkoly na úseku vnitřního pořádku a bezpečnosti svěřené jí zákony.¹⁴

1.15 Bezpečnostní strategie České republiky

Strategie je pravidelně aktualizovaný dokument, který schvaluje vláda České republiky. Poslední verze byla schválena v roce 2015. Strategie charakterizuje a přihlíží ke změnám v bezpečnostním prostředí a vymezuje hrozby. Cílem je efektivní fungování bezpečnostního systému.¹⁵

1.16 Audit národní bezpečnosti

Audit národní bezpečnosti byl schválen usnesením vlády dne 14. prosince 2016 č. 1125. V tomto dokumentu najdeme vyhodnocení 10 oblastí, které jsou považovány jako nejzávažnější hrozby pro vnitřní bezpečnost České republiky. Jedná se například o extremismus, terorismus, organizovaný zločin, přírodní hrozby a další.

1.17 Zpráva o situaci v oblasti vnitřní bezpečnosti a veřejného pořádku na území České republiky

Tento dokument zpracovává Ministerstvo vnitra. V úvodní části jsou charakterizovány aktuální hrozby pro bezpečnostní systém České republiky. Součástí zprávy je odhad bezpečnostního vývoje na další rok a analýza určitých

¹³ Severoatlantická smlouva, Ministerstvo obrany ČR [online]. [cit. 02. 11. 2022]. Dostupné z: <http://www.mocr.army.cz/assets/nato/strategie-a-cile/severoatlanticka-smlouva.pdf>

¹⁴ Zákon č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů

¹⁵ *Obranná strategie České republiky* [online], 2017. [cit. 02. 11. 2022]. Dostupné z: http://www.mocr.army.cz/images/id_40001_50000/46088/OS.pdf

kritérií s roky předešlými. Na zpracování zprávy se podílí orgány státní správy a další kompetentní subjekty.¹⁶

¹⁶ Zpráva o situaci v oblasti veřejného pořádku a vnitřní bezpečnosti [online], 2022. [cit. 02. 11. 2022]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/soubor/zprava-o-situaci-v-oblasti-verejneho-poradku-a-vnitni-bezpecnosti-na-uzemi-ceske-republiky-v-roce-2021.aspx>

2 Vnitřní bezpečnost a veřejný pořádek v České republice

V předchozí kapitole jsme si vysvětlili základní pojmy, které jsou důležité pro kapitoly následující. V této kapitole si představíme nejvýznamnější hrozby, které ovlivňují Českou republiku a jejich projevy a dopady.

V posledních letech byla bezpečnostní situace v České republice ovlivněna hned několika faktory. Jako první je potřeba zmínit pandemii COVID-19, která ovlivnila všechny oblasti vnitřní bezpečnosti. V roce 2021 byl vyhlášen nouzový stav a až na výjimky byl zakázán pohyb obyvatel mezi okresy. Vedlejším efektem byl pokles obecné registrované kriminality, ale také nárůst trestné činnosti v oblasti padělání a kyberprostoru. S pandemií také souvisel růst napětí a radikalizace ve společnosti. Vnitřní bezpečnost byla negativně ovlivněna rostoucí inflací, a to zejména z důvodu zvyšování cen energií a potravin. V roce 2020 byla přijata novela trestního zákoníku a trestního řádu, kterou se zvýšily hranice škody. Jedním z důvodů přijetí novely je vysoký počet vězněných osob. Tato změna se projevila až v roce 2021. Zásadní vliv na vnitřní bezpečnost v roce 2022 měla ruská agrese na Ukrajině. Největší výzvou bylo zabezpečení základních životních potřeb uprchlíků z Ukrajiny v ČR a jejich adaptace na prostředí ČR. Hrozby je možné dělit podle několika kritérií, a to například podle z hlediska průvodce, z hlediska cíle útoku nebo z hlediska nástrojů hrozeb.¹⁷

2.1 Hrozby v České republice

2.1.1 Terorismus

Terorismus jako riziko začal být vnímaný až zhruba od roku 2000. Největším teroristickým útokem byl útok na Newyorská dvojčata dne 11. 09. 2001. Základním cílem terorismu je šíření strachu ve společnosti, která se se snaží přijít

¹⁷ MV ČR.: *Audit národní bezpečnosti*. Ministerstvo vnitra České republiky, Praha, 2022, Vydalo Ministerstvo vnitra ČR, odbor bezpečnostní politiky a prevence kriminality Nad Štolou 3, 170 34 Praha 7 – Letná Praha, 2022

na příčiny této hrozby a možnostech, jak jí čelit. Terorismus pro účely této práce je rozdělen z hlediska průvodce hrozby.¹⁸

Teroristické skupiny se vyhýbají přímému, čelnímu boji a napadají své cíle zákeřně a nečekaně. Ve většině případů neútočí na vojenské cíle nebo ozbrojené cíle a obcházejí nesilnější prvky obrany své oběti. Jejich cílem jsou civilní oběti a hlavními nástroji jsou násilí a strach, které svým útokem vyvolají. Jejich strategie je tedy nepřímá. Své plánování provádí v tichosti, takže je velmi obtížné rozpoznat přípravu teroristického činu. Z tohoto důvodu jsou pak zasažené sáty a jejich veřejné mínění zaskočeny, šokovány či ohromeny. Znakem terorismu je ozbrojené násilí, kterým se snaží dosáhnout svého cíle. Jejich záměrem bývá především oslabování nebo rozbíjení států, čehož dosahují pomocí vražd, atentátů, braní rukojmí, únosů letadel a vydírání. Svým jednáním se snaží přilákat pozornost a vynutit si zvrát vnitřní nebo zahraniční politiky státu.

V současné době je v České republice, a i v Evropě největší teroristickou hrozbou islámský radikalismus. Řadu z teroristických útoků v poslední době spáchaly osoby, které se hlásí k mezinárodním teroristickým organizacím (např. tzv. islámský stát). V České republice riziko islámského radikalismu je zatím nízké než v zemích západní Evropy. Muslimská komunita je v České republice málo početná a nebyly v ní zaznamenány rozsáhlejší radikalizační aktivity. Radikalizace souvisí s fenoménem sociálního vyloučení.

Další možnou hrozbou je politický extremismus, který dělíme na pravicový a levicový. S tímto fenoménem má Česká republika zkušenosti, neboť zde působí několik skupin, které lze takto označit. Tyto skupiny páchají na území trestnou činnost, v ojedinělých případech i násilného charakteru. Pravicový a levicový extremisté jsou monitorováni bezpečnostními sbory a pravděpodobnost spáchání teroristického činu je menší než u islámských radikálů a riziko hrozby teroristického činu je tedy nízké.

Česká republika patří mezi několik málo zemí, kde nebyl spáchán teroristický útok teroristou jednajícím samostatně, ale v nedávné minulosti byly dva případy ze strany samostatně jednajících aktivních útočnicků. Jeden z případů

¹⁸ BALABÁN, Miloš a Bohuslav PERNICA. *Bezpečnostní systém ČR: problémy a výzvy: problémy a výzvy*. Praha: Univerzita Karlova v Praze, nakladatelství Karolinum, 2015, 310 s. ISBN 978-80-246-3150-9

je útok aktivního střelce v Uherském Brodě, který zastřelil 8 lidí. Tento útok nebyl podle dostupných informací motivován ideologicky, takže nemůžeme hovořit o teroristickém útoku, ale způsob útok byl obdobný. Hrozba spáchání teroristického útoku v České republice je střední.

Fenomén zahraničních bojovníků se v poslední době nejvíce skloňuje v souvislosti s válkou na Ukrajině či s ozbrojenými střety mezi Sýrií a Iráku. Tyto skupiny mají propracovanou propagandu a pomocí ní verbují nové bojovníky, aby se připojili na stranu teroristických organizací. Tito bojovníci představují velké bezpečnostní riziko především po návratu do rodné země, protože v konfliktech získávají bojové dovednosti a mohly by se snažit o zorganizování teroristického útoku na evropském území. Hrozba zahraničních bojovníků v České republice je střední, ačkoliv zahraniční bojovníci Českou republikou jen procházejí do země, kde má být teroristický útok spáchán.

K zajištění veřejného pořádku a vnitřní bezpečnosti je zejména důležitá prevence radikalizace a připravenost a schopnost především Policie ČR okamžitě reagovat na tyto okolnosti.¹⁹

2.1.2 Extremismus

Extremismus je vnímán jako vyhraněné ideologické postoje, které se vyčleňují z ústavních norem, charakterizují se prvky netolerance a napadají základní demokratické ústavní principy, které jsou zakotvené v Listině základních práv a svobod. Výskyt extremismu je ve všech společnostech a nelze ho zcela odstranit, pouze minimalizovat hrozby. Extremisté jako první kritizují výraznější negativní společenské, politické či ekonomické změny a mají snahu na této kritice získat svůj prospěch. Extremismus můžeme také chápat jako ohrožení práv a svobod každého občana státu. Extremismus pro účely této práce je rozdělen z hlediska průvodce hrozby.

Pravicový extremismus, protimuslimský a proti imigrantský extremismus je od 90. let českou společností považován za výraznější hrozbu pro demokracii, a to hlavně z důvodu, že jeho příznivci často páchali a páchají různé druhy fyzického násilí. Pravicový extremismus prochází rychlým vývojem z důvodu

¹⁹ MV ČR.: *Audit národní bezpečnosti*. Ministerstvo vnitra České republiky, Praha, 2022, Vydalo Ministerstvo vnitra ČR, odbor bezpečnostní politiky a prevence kriminality Nad Štolou 3, 170 34 Praha 7 – Letná Praha, 2022

preventivních a represivních opatření státu a také mezinárodní provázaností, která umožňuje předávání zkušeností a nových přístupů. Většina pravicových extremistů se nehlásí pouze k jedné ideologii (např. nacismus, fašismus nebo nacionalismus), ale vždy se shodnou na nenávisti k určité skupině obyvatel, kterými jsou Romové, Židé, národnostní menšiny, cizinci, bezdomovci či narkomani. V současné době se nenávist zintenzivňuje proti muslimům a imigrantům, a to v souvislosti s terorismem a migrací. V dnešní internetové době je pro bezpečnostní složky těžké identifikovat osoby, které se nezapojují do veřejných extremistických aktivit, ale pouze se seberadikalizují.

Levicový extremismus v současné době prosazuje spíše anarchistické myšlenky. Tyto hnutí jsou tvořeny řadou individualit s odlišnými názory a je pro ně těžké dojít ke kompromisům. Velká část společnosti nemá zájem a nedůvěřuje jejich obecně formulovaným ambicím na změnu společenského uspořádání. Levicový extremismus je založen na třídní nenávisti, nenávisti k názorovým oponentům a nenávisti k celému systému a státní moci. Mají svoji představu o prosazování cílů a nejsou ochotni přijmout jakékoliv kompromisy. Stejně jako pravicový extremisté přebírají řadu trendů ze zahraničí, kde ze strany anarchistů dochází k masovým veřejným násilnostem při různých příležitostech.

Obecně lze tedy říci, že pravicový extremismus je pro veřejný pořádek a vnitřní bezpečnost větší hrozbou než levicový extremismus. V roce 2021 bylo celkově registrováno 108 trestných činů s nenávistným podtextem, o 26 trestných činů méně než v roce 2020. V oblasti extremismu je v oblasti zajištění veřejného pořádku a vnitřní bezpečnosti důležitá prevence.²⁰

2.1.3 Organizovaný zločin

O přítomnosti organizovaného zločinu na území ČR není pochyb a bývá označován za vážnou hrozbu pro bezpečnost ČR. Pojem organizovaný zločin není v české právní úpravě nikde definován, proto je velmi obtížné určit, jaké aktivity pod tento pojem spadají. Zásadní pohnutkou organizovaného zločinu je finanční zisk, vedlejší pohnutkou je získání vlivu na rozhodování státních orgánů v určitých oblastech. Svoji činnost se snaží provádět skrytě a nevzbuzovat pozornost orgánů

²⁰ MV ČR.: *Audit národní bezpečnosti*. Ministerstvo vnitra České republiky, Praha, 2022, Vydalo Ministerstvo vnitra ČR, odbor bezpečnostní politiky a prevence kriminality Nad Štolou 3, 170 34 Praha 7 – Letná Praha, 2022

činných v trestním řízení, ani rozruch na veřejnosti. S tím se váže upuštění od nájemných vražd a přesun k méně nápadným formám jako jsou například podvody a vydírání. V současné době můžeme organizovaný zločin rozdělit do dvou oblastí – klasická a moderní varianta. Klasické forma organizovaného zločinu spočívá v ilegální činnosti – např. obchod s drogami, zprostředkování nelegální migrace, padělání dokladů a další. Tyto činnosti jsou státem poměrně efektivně postihovány. Moderní organizovaný zločin tkví v negativním ovlivňování rozhodnutí veřejných orgánů, vytváření korupční sítě a ovlivnění vytváření norem. Jejich škodlivý charakter vyplývá až z celkového důsledku, který většinou bývá neúčinné využití finančních prostředků. Tyto aktivity jsou velmi těžko prokazatelné a současné represivní nástroje nejsou dostatečné. V posledních letech se organizovaný zločin přesunul do kyberprostoru, a to jak komunikace, tak nová škála aktivit. Jedná se zejména o různé typy podvodů (vylákání plateb na základě falešných podkladů), kybernetické kriminality (vydírání, krádeže identity) a postupů spojených s legalizací výnosů z trestné činnosti (převody virtuálních měn). Hlavní výhodou kyberprostoru je anonymita, protože pro státní orgány je těžší si zaplatit odborníky v oblasti IT. V České republice najedeme 3 hlavní typy organizovaných zločineckých skupin, kterými jsou tuzemské, smíšené a mezinárodní skupiny.²¹

Nejvíce problémovou oblastí zůstává v České republice krádež motorových vozidel, i když v posledních letech došlo k výraznému poklesu. Tato kriminalita se přesunula do zahraničí a až její legalizace poté probíhá na našem území. Skupiny se zaměřují jen na určité úkony v procesu odcizení a následné legalizace, které jsou vykonávané především za zakázku. Vyskytují se i případy krádeže nových či zánovních motorových vozidel na zakázku. Osoby převážející odcizená vozidla zpravidla bývají ze slabších sociálních vrstev, či drogově závislý, kteří svou činnost vykonávají za odměnu v řádu stovek euro. Česká republika slouží jako průvozní země vozidel z Rakouska a Německa.

Drogová trestná činnost se vyskytuje na celém území České republiky, přičemž vůdčí roli mají vietnamské skupiny, které svým zbožím, především marihuanou, ovládly nelegální trh z důvodu nízkých cen. Další významnou roli

²¹ EICHLER, Jan. *Mezinárodní bezpečnost na počátku 21. století*. Praha: Ministerstvo obrany České republiky - AVIS, 2006, 303 s. ISBN 80-7278-326-2

hraje dovoz kokainu, marihuany a tabletových amfetaminů pro noční zábavu ze zemí Afriky. Tyto skupiny jsou mezinárodní a spolupracují s občany České republiky. Čeští občané jsou zapojeni do obchodu s drogami, kde především figurují jako kurýři pro jiné zločinecké skupiny. Nevyšší podíl představuje drogová kriminalita spojená s metamfetaminem a konopnými látkami.

Situace na úseku nelegální migrace a struktura organizovaných skupin se stále mění, ať už podle situace v domovských státech migrantů, opatření států na trasách migrace nebo poptávky po dokladech určitého státu. Skupiny převaděčů nemají jasné rozdělení činností. K páčání této trestné činnosti jsou využívány stále propracovanější postupy, které spočívají v používání kódované komunikace prostřednictvím moderních komunikačních technologií, tak i ve způsobu přepravy, kdy jsou motorová vozidla upravována pro potřeby převozu. Stále více se objevují případy, kdy vozidlo s migranty doprovází další „čistící“ vozidlo, které následně předává informace o situaci na trase. Česká republika je pro migranty pouze tranzitní zemí a ve většině případů zde nežadají o azyl.

Obchodování s lidmi vykazuje velkou míru latence, a to hlavně z důvodu problematického postavení obětí, které většinou nejsou ochotny spolupracovat s orgány činnými v trestním řízení, přesto počet stíhaných i obžalovaných zůstává velice nízký. V posledních letech se vyskytují podvodné sňatky, kdy cílem je získání legálního pobytu. Mezi zájemce o podvodné sňatky patří zejména osoby z Bangladéše a Pákistánu, kteří neplatí ženám za sňatek, ale nutí je zůstat v uzavřené komunitě a v některých případech po nich vyžadují zplození dětí. Ve výjimečných případech byly ženy nuceny k prostituci. Česká republika je v případě obchodování s lidmi cílovou, transitní ale i zdrojovou zemí. Pachatelé svou oběť zpravidla využijí její závislosti nebo ji uvedou v omyl, aby dosáhli svého cíle.

Daňová kriminalita se velmi obtížně prokazuje, protože se každým rokem stává propracovanější aktivitou a skupiny osob páčající tuto činnost mají různé úrovně organizovanosti. Pachatelé mají znalosti v ekonomických transakcích, ale i v povinnostech správce daně, který vyžaduje při prokazování pravdivosti zdanitelných plnění. K zakrytí daňové kriminality pachatelé využívají kvalitní účetní doklady a peněžní transakce posílají přes několik většinou zahraničních bankovních účtů. Spojení s organizovaným zločinem se ve většině případů

vyskytuje u krácení spotřebních daní a neoprávněnému odpočtu DPH. Tato trestná činnost je páchaná pomocí tzv. bílých koní a je spojena s obrovskými škodními částkami, které v dnešní době přesahují řady stovek milionů korun.

Fenoménem posledních let se stala organizovaná kyberkriminalita, která má jinou strukturu a princip fungování, než je tomu u ostatních odvětvích organizovaného zločinu. Pachatelé se nikdy osobně nepotkají, neznají svá pravá jména a není zde klasická hierarchická pyramida a organizační struktura. Jedná se zejména o podvody a vykrádání internetového bankovníctví. V současné době je nejrozšířenější vylákání údajů k platební kartě a následné přesunutí finančních prostředků na zahraniční bankovní účet.²²

2.1.4 Bezpečnostní aspekty migrace

Migrace je běžným a konstantním historickým jevem, který úzce souvisí například s mezinárodním obchodem, zahraničním studiem, vysoce kvalifikovanými zahraničními pracovníky, či naopak nízko kvalifikovaná pracovní síla, ale i kulturní a vědecká mezinárodní spolupráce. Hrozbu migrace představují samotní imigranti nebo jejich masy. Hrozba může mít podobu terorismu, organizovaného zločinu, šíření infekční nákazy, kulturních zvyklostí neslučitelných s naším právním pořádkem nebo snížené ochoty k začlenění. Problematika migrace je úzce spojená s mezinárodní situací v nejbližším sousedství i zemích původu. Proto je potřeba se zaměřit na původ migrace – řešení politických problémů ve státě původu migrace, boj proti terorismu a převaděčům, zajištění návratové politiky migrantů. Cílem imigrační politiky je odstranit hrozby nástrojem řízené migrace, kdy státem řízená migrace musí být bezpečná a vyvážená. Naopak neřízená migrace představuje skutečnou hrozbu pro bezpečnostní prostředí České republiky. Proces řízené imigrace je spojen s procesem začlenění do společnosti na území konečného státu.²³

Bezpečnostní prostředí, ve kterém se nachází Česká republika, prochází neustálými změnami a je klíčové pro korektní identifikaci všech hrozeb a následnou analýzu rizik. Zásadní je účast České republiky v Evropské unie

²² MV ČR.: *Audit národní bezpečnosti*. Ministerstvo vnitra České republiky, Praha, 2022, Vydalo Ministerstvo vnitra ČR, odbor bezpečnostní politiky a prevence kriminality Nad Štolou 3, 170 34 Praha 7 – Letná Praha, 2022

²³ ROŽŇÁK P., JURÍČEK L. *Bezpečnost, hrozby a rizika v 21. století*. Ostrava: KEY Publishing s. r. o. v Ostravě, 2014. ISBN 978-80-7418-201-3

a schengenském prostoru. Zdolávání nelegální migrace zásadně ovlivňuje zrušení kontrol na vnitřních hranicích zemí schengenského prostoru. Vzhledem k volnému pohybu osob na území Evropské unie se občané Evropské unie a jejich rodinní příslušníci octnuli mimo pravomoc na regulace ze strany národních států. Opatření v oblasti migrace zavedená jedním státem může mít podstatný vliv na migraci v jiném státě Evropské unie.

Pozbytí moci při hrozbě neřízené migrace má dva faktory, vnitřní a vnější. Vnitřní hrozbou je nemožnost nebo neschopnost správně nachystat imigrační systém či proces, který se pak stává křehkým a při značném zatížení nespolehlivý. Důležité je brát v potaz bezpečnostní prostředí (zrušení vnitřních hranic v schengenském prostoru) a limitovanou možnost použití zákonodárné úpravy z důvodu existujícího právního okruhu Evropské unie. Zásadní pro řešení migrace je možnost a způsobilost nastavit zákonodárné podmínky vstupu a pobytu cizinců tak, aby imigrace na území byla dlouhodobě prospěšná, a aby se co nejvíce snížily případné záporné dopady. Další klíčovou součástí je zajištění dostatečných kapacitních, kvantitativních a kvalitativních opatření a předávání zpravodajských informací v rámci národních států. Důležitou funkci pro zmenšení rizika plní bezpečnostní složky. Vnějšími faktory jsou okolnosti, které přimějí cizince odejít ze země svého původu. Častými důvody jsou bezpečnostní a ekonomická situace nebo přírodní jevy. Dalšími důležitými okolnostmi jsou možnosti v cílové zemi, kterými jsou úroveň zdravotní péče, postoj společnosti k migraci, dostupnost sociálního systému nebo snadné zneužití správního řízení.

Začlenění cizince do společnosti je dlouhodobý proces, jehož účelem je bezproblémové a oboustranné užitečné soužití cizinců a většinové společnosti a je hlavním faktorem pro odstranění negativních jevů, které mohou směřovat až k bezpečnostním hrozbám jak pro většinou společnost, tak pro cizince. Největším problémem je omezená znalost češtiny a následná neorientace v lokálních zvyklostech a pravidlech. Pro fungování systému a zajištění veřejného pořádku a vnitřní bezpečnosti je důležitá existence strategických a koncepčních dokumentů, které spolu umožňují funkčnost a flexibilitu systému. Hlavním úkolem migrační politiky je minimalizace rizika na nezdar integrace od začátku imigračního

procesu, protože je snazší předcházet problémům, než se vypořádávat s následky neřízené migrace a nezvládnuté integrace.²⁴

Tranzitní nelegální migrace na území České republiky v roce 2022 se oproti roku 2021 zvýšila o 18 065 osob (tj. + 161,7 %). Největší vliv na nelegální migraci měla migrační vlna převážně syrských uprchlíků z důvodu aktuální vnitropolitické a bezpečnostní situaci v jejich rodné zemi. Zásadním problémem je překážka k vycestování, které neumožňuje mezinárodní právo. Z důvodu velkého nárůstu tranzitní nelegální migrace přes území České republiky rozhodla Vláda České republiky dne 29.09.2022 o dočasném znovuzavedení kontrol na vnitřních hranicích České republiky. Kontroly byly zrušeny dne 25.01.2023 a v rámci těchto kontrol bylo zjištěno 9404 osob při nelegální tranzitní migraci a zároveň 140 převaděčů. Nejvíce početně jsou zastoupeni státní příslušníci Sýrie (20 981 osob, tj. 71,8 %), Ukrajiny (2 850 osob, tj. 9,7 %), Moldavska (1 010 osob, tj. 3,5 %), Turecka (772 osob, tj. 2,6 %) a Gruzie (309 osob, tj. 1 %). Česká republika i nadále zůstává pouze tranzitní, nikoliv cílovou zemí.²⁵

2.2 Odpovědnost za veřejný pořádek a vnitřní bezpečnost

Za odpovědnost v České republice není odpovědná pouze jedna instituce, je to spolupráce mezi několika orgány. Ministerstvo vnitra je ústředním orgánem pro vnitřní věci, a tedy i hlavním orgánem v odpovědnosti za veřejný pořádek a vnitřní bezpečnost. Do působnosti Ministerstva vnitra spadá dohled nad bezpečností a plynulostí silničního provozu, zbraně a střelivo, krizové řízení, požární ochrana, ochrana obyvatelstva, a především integrovaný záchranný systém. V této souvislosti je potřeba veřejný pořádek chápat v širším slova smyslu, neboť se nejedná pouze o klid a bezpečnost ve městech či obcích. Významnou roli v ochraně veřejného pořádku a vnitřní bezpečnosti mají obce, které k těmto účelům vytvářejí své specializované orgány, kterým je například obecní policie.

²⁴ MV ČR.: *Audit národní bezpečnosti*. Ministerstvo vnitra České republiky, Praha, 2022, Vydalo Ministerstvo vnitra ČR, odbor bezpečnostní politiky a prevence kriminality Nad Štolou 3, 170 34 Praha 7 – Letná Praha, 2022

²⁵ *Nelegální migrace v ČR v období od 1. 1. 2022 do 31. 12. 2022* [online]. Praha: Policie České republiky, 2023 [cit. 2023-03-01]. Dostupné z: <https://www.policie.cz/clanek/nelegalni-migrace-v-cr-v-obdobi-od-1-1-2022-do-31-12-2022.aspx>

2.2.1 **Obecní policie**

Orgán, který prvotně zajišťuje záležitosti veřejného pořádku a místních záležitostí veřejného pořádku a vnitřní bezpečnosti je obecní policie. Možnost zřízení obecní policie je ukotvena v zákoně o obcích a je to tedy orgán obce. Postavení a pravomoci jsou vymezeny v zákoně o obecní policii. Působnost obecní policie je dána územím obce, která obecní policii zřídila. Mezi hlavní úkoly obecní policie patří ochrana a bezpečnost osob a majetku, kontroluje dodržování pravidel občanského soužití, dohlíží na dodržování obecně závazných vyhlášek a nařízení obce, odhaluje přestupky a jiné správní delikty, jejichž projednávání je v působnosti obce a další úkoly uvedené v zákoně č. 553/1991 Sb. o obecní policii.

2.2.2 **Policie České republiky**

Policie České republiky je podřízena Ministerstvu vnitra. Jedná se o ozbrojený bezpečnostní sbor, v jehož čele stojí policejní prezident, který je přímo podřízený ministru vnitra. V působnosti Policie je chránit bezpečnost osob a majetku a veřejný pořádek, předcházet trestné činnosti, plnit úkoly podle trestního řádu a další úkoly na úseku vnitřního pořádku a bezpečnosti. Policie vykonává svou činnost v mezích zák. č. 273/2008 Sb. o Policii České republiky, kde jsou vymezena oprávnění a povinnosti. Policii je tvořena útvary, jimiž jsou:

- Policejní prezidium ČR v čele s policejním prezidentem
- útvary policie s celostátní působností
- krajská ředitelství policie
- útvary policie zřízené v rámci krajského ředitelství

Pro Policii je důležitá spolupráce s obcemi, právníckými osobami a fyzickými osobami na úseku veřejného pořádku a vnitřní bezpečnosti, ať už ve vzdělávání, poskytování podpory, péče a pomoci obětem trestných činů nebo prevenci a řešení následků krizových situací a mimořádných událostí. Ochrana veřejného pořádku a vnitřní bezpečnosti za jehož udržení odpovídá zejména pořádková policie v daném obvodu, nicméně policie pouze spolupůsobí při zajišťování veřejného pořádku a vnitřní bezpečnosti a ochranu zajišťuje v případě, že obce svůj úkol z jakéhokoliv důvodu nesplní a hrozí nebezpečí z prodlení.

2.2.3 Bezpečnostní rada státu

Bezpečnostní rada státu koordinuje problematiku bezpečnosti České republiky a připravuje návrhy opatření. Je tvořena předsedou vlády a dalšími členy vlády. Jejím základním úkolem je podílení se na tvorbě spolehlivého bezpečnostního systému státu a kontrolování opatření k zajišťování bezpečnosti České republiky a mezinárodních závazků. Je tvořena pěti stálými orgány, kterými jsou: Výbor pro vnitřní bezpečnost, Výbor pro koordinaci zahraniční bezpečnostní politiky, Výbor pro obrané plánování, Výbor pro zpravodajskou činnost a Výbor pro civilní nouzové plánování.

2.2.4 Vláda České republiky

Vláda je nejvyšší orgán moci výkonné, který je odpovědný za zajišťování bezpečnosti státu a za řízení a funkčnost celého bezpečnostního systému České republiky. Vláda je oprávněna vyhlásit nouzový stav v případě živelních pohrom, nehod nebo jiného nebezpečí, které zásadně ohrožuje životy, zdraví nebo majetkové hodnoty anebo vnitřní pořádek a bezpečnost. Vláda především posuzuje možná rizika a hrozby v oblasti bezpečnosti ČR a provádí nezbytná opatření ke snížení těchto rizik, schvaluje strategickou koncepci obrany státu, rozhoduje o prioritách plnění úkolů, které souvisejí se zajišťováním obrany státu a další.²⁶

2.3 Veřejný pořádek a vnitřní bezpečnost v Evropě

V srpnu roku 2021 převzalo v Afghánistánu moc hnutí Talibán. Tato událost měla dopad na situaci v celé Evropě. Důsledkem převzetí moci hnutím Talibán bylo v Evropě zaznamenáno zvýšení nárůstu přicházejících migrantů, kteří si podávali žádost o mezinárodní ochranu. Některé drogy na bázi opia jsou do Evropy přiváženy právě z Afghánistánu, a to může mít vliv na jejich dostupnost a s tím možné snížení drogové kriminality. Tato změna moci může mít také dopad na aktivity radikálních a teroristických skupin na území Afghánistánu. Špatná humanitární situace po nástupu hnutí Talibán může mít za následek vyšší počet osob, které tuto zemi budou opouštět a proudit do Evropy s vyhlídkou lepšího života.

²⁶ *Kdo je kdo – orgány odpovědné v ČR za vnitřní bezpečnosti* [online]. Česká republika: © 2023 Ministerstvo vnitra České republiky [cit. 2023-02-15]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/clanek/kdo-je-kdo-organy-odpovedne-v-cr-za-vnitri-bezpecnosti.aspx>

Nárůst nelegální migrace byl také patrný v severní Evropě, kde v důsledku sankcí uvalených na Bělorusko, začali obyvatelé této země migrovat do Litvy, Polska a částečně i do Lotyšska. Sankce byly uvaleny kvůli prezidentským volbám a následnému nelidskému zdoání občanské společnosti. Záměr běloruského režimu byl vytvořit nátlak na členské státy a tím tak rozvrátit Evropskou unii prostřednictvím organizování nelegálních přechodů do Evropské unie. Litva omezila možnost vstupu do země, a tak se migrační toky přesunuly do Polska, které uzavřelo některé hraniční přechody a rozšířilo kontroly na hranicích. Situace se na konci roku 2021 konsolidovala.

Na konci roku 2021 se hromadili vojenské jednotky Ruské federace u hranic Ukrajiny, které byly zachyceny na satelitních snímcích. Docházelo také k vyostřování argumentace ruských představitelů vůči Ukrajině. Dne 24. února 2022 situace přešla do otevřené vojenské agrese, která ke dni 09.11.2022 neustále trvá. Vzhledem k možnému zastavení dodávek ruského plynu došlo i na otázky týkající se energetické bezpečnosti Evropské unie. S touto invazí na Ukrajině také souvisí růst cen, a to především cen nafty a benzínu.

Důležitou roli v oblastní veřejného pořádku a vnitřní bezpečnosti sehrála pandemie covid-19. V průběhu pandemie došlo ke vzniku nových a závažnějších mutací, které se rozšířily po celém světě. Riziko dalšího šíření představují zejména chudší země, kde je nízké procento obyvatel očkovaných a nízká úroveň zdravotní péče. Toto riziko způsobuje šíření nemoci a jejích nových mutací po celém světě. Pandemie covid-19 ovlivnila také dodavatelské řetězce a s tím souvisí i růst cen. Ve velké míře bylo ovlivněno také cestování a vstup do jednotlivých členských států Evropské unie.²⁷

2.3.1 Zabezpečení veřejného pořádku a vnitřní bezpečnosti v Evropě

Zásadním dokumentem je Maastrichtská smlouva, která vytvořila Evropskou unii jako jednotný celek „tří pilířů“. Pilíře jsou tvořeny Evropským společenstvím, Společnou zahraniční a bezpečnostní politikou a Spoluprací v oblasti spravedlnosti a vnitřních věcí.

²⁷ MV ČR.: *Zpráva o situaci v oblasti vnitřní bezpečnosti a veřejného pořádku na území České republiky v roce 2021*. Ministerstvo vnitra České republiky, Praha, 2022, Vydalo Ministerstvo vnitra ČR, odbor bezpečnostní politiky a prevence kriminality Nad Štolou 3, 170 34 Praha 7 – Letná Praha, 2022

První pilíř: Evropské společenství EHS bylo založeno Římskou smlouvou. V tomto pilíři jsou také Evropské společenství uhlí a oceli (ESUO) a Evropské společenství pro atomovou energii (EUROATOM). Povinnosti Evropských společenství se týkají hlavních ekonomických iniciativ Evropské unie, včetně úzce související sociální politiky a politiky životního prostředí. Hlavní oblasti hospodářské iniciativy jsou: celní unie, jednotný trh, společná zemědělská politika, hospodářská a měnová unie a strukturální politika.

Druhý pilíř: Společná zahraniční a bezpečnostní politika (SZBP) Evropské unie je koordinována prostřednictvím generálního tajemníka Rady Evropské unie. Generální tajemník má souběžný titul vysokého představitele pro SZBP, což je funkce, která se nejvíce blíží funkci ministra zahraničí Evropské unie. Od roku 2002 existují dvě specializované agentury zabývající se technickými, vědeckými a řídicími úkoly spojenými se SZBP.

Třetí pilíř: Spolupráce v oblasti spravedlnosti a vnitřních věcí řeší potřebu interakce mezi policií, celními úřady, imigračními službami a ministerstvy spravedlnosti členských států. Tato iniciativa vzešla ze Schengenských dohod z let 1985 a 1990 s cílem koordinovat hraniční politiku vyplývající z otevřeného pohybu osob mezi členskými státy Evropské unie. Oblast politiky a boje proti organizovanému mezinárodnímu zločinu obsluhují dvě agentury, Europol a Eurojust. Evropská komise má také generální ředitelství pro spravedlnost a vnitřní věci.²⁸

Sídlím Europolu je nizozemský Haag. Europol podporuje své členské státy při předcházení a boji proti všem druhům závažné mezinárodní a organizované trestné činnosti, kyberkriminalitě a terorismu. Dále také kooperuje se spoustou partnerských zemí mimo Evropskou unii a mezinárodními organizacemi. Velké zločinecké a teroristické sítě jsou závažnou hrozbou pro vnitřní bezpečnost Evropské unie a pro bezpečnost a životy jejích obyvatel. Europol analyzuje směry trestné činnosti a poskytuje podporu při vyšetřování vedeným členskými státy, avšak nikdy nikoho nezatýká ani neinicuje vyšetřování. Činnost Europolu se většinou souvisí s trestnou činností, která požaduje mezinárodní přístup a spolupráci několika států Evropské unie i mimo ni. Trestná činnost se rozděluje

²⁸ *The Three Pillars* [online]. [cit. 2023-01-27]. Dostupné z: <https://pages.uoregon.edu/euro410/eutoday/organizations.php?menu#>

podle priorit pomocí platformy EMPACT. Tato platforma umožňuje součinnost v boji proti organizované a závažné mezinárodní trestné činnosti. Operativní činnost Europolu se zaměřuje na:

- nelegální drogy,
- obchodování s lidmi,
- zprostředkování nedovoleného přistěhovaectví,
- kyberkriminalitu,
- padělání eur,
- podvody v oblasti DPH,
- praní peněz a vyhledávání majetku,
- mobilní organizované zločinecké skupiny,
- trestnou činnost v oblasti duševního vlastnictví,
- pašování cigaret,
- nezákonné motorkářské gangy,
- terorismus.²⁹

Eurojust kooperuje s vnitrostátními orgány v boji proti veškeré řadě závažných a složitých přeshraničních trestných činů týkajících se dvou a více zemí. Agentura vede reakci justičních orgánů na zvyšující se hrozby v Evropě a umožňuje členským zemím být o krok před pachateli trestné činnosti. Zaměřuje se zejména na organizované zločinecké skupiny. Eurojust a Europol úzce spolupracují v boji proti závažné přeshraniční trestné činnosti od počátku 21. století poskytováním doplňkové podpory vnitrostátním orgánům během nadnárodních trestních vyšetřování a řešením základních problémů závažné trestné činnosti. Pracovní vztah je založen na reciprocitě a komplementaritě, přičemž se bere v úvahu potřeba vyhnout se zdvojení úsilí.³⁰

Frontex, Evropská agentura pro pohraniční a pobřežní stráž, podporuje, řídí a zlepšuje evropskou správu hranic v souladu s chartou základních práv Evropské unie a koncepcí integrované správy hranic. K identifikování migračních vzorců a

²⁹ *About Europol* [online]. Hague: European Union Agency for Law Enforcement Cooperation, 24 Jan 2023n. l. [cit. 2023-01-29]. Dostupné z: <https://www.europol.europa.eu/about-europol>

³⁰ *What we do* [online]. Hague: © EUROJUST 2023, 2020 [cit. 2023-01-29]. Dostupné z: https://www.eurojust.europa.eu/about-us/what-we-do?pk_source=website&pk_medium=link&pk_campaign=homepage-bloc...

trendů v přeshraniční trestné činnosti, Frontex analyzuje data týkající se situace na vnějších hranicích Evropské unie a za nimi. Sleduje situaci na hranicích a pomáhá pohraničním orgánům sdílet informace s členskými státy. Agentura rovněž provádí hodnocení zranitelnosti, aby vyhodnotila kapacitu a připravenost každého členského státu čelit výzvám na svých vnějších hranicích, včetně migračního tlaku. Agentura Frontex koordinuje a organizuje společné operace a zásahy na hranicích na pomoc členským státům na vnějších hranicích, včetně humanitárních krizí a záchrany na moři. Do svých operací nasazuje plavidla, letadla, vozidla a další technické vybavení poskytnuté členskými státy. Kromě toho může agentura Frontex provádět operace na území mimo Evropskou unii sousedících alespoň s jedním členským státem v případě migračního tlaku na hranice zemí mimo Evropskou unii. Frontex podporuje členské státy při prověřování, hlášení, identifikaci a snímání otisků prstů migrantů. Policisté vyslaní agenturou odkazují a poskytují prvotní informace lidem, kteří potřebují nebo chtějí požádat o mezinárodní ochranu. O tom, která osoba má nárok na mezinárodní ochranu, rozhodují vnitrostátní orgány, nikoliv agentura Frontex.³¹

³¹ *Who we are* [online]. Warsaw: FRONTEX, 2020 [cit. 2023-03-01]. Dostupné z: <https://frontex.europa.eu/about-frontex/who-we-are/tasks-mission/>

3 Analýza současného stavu v oblasti veřejného pořádku a vnitřní bezpečnosti

Na veřejný pořádek a vnitřní bezpečnost má vliv několik faktorů, které se prolínají. Nejčastějším ukazatelem stavu veřejného pořádku a vnitřní bezpečnosti je kriminalita, která byla v posledních letech zásadně ovlivněna pandemií COVID-19 a to především opatřeními vydanými vládou jako například uzavření všech kulturních, společenských a sportovních akcí, uzavření okresů či povolení vstupu pouze pro očkované. V letech 2020 a 2021 se v některých oblastech kriminalita snížila až o polovinu. Jedním z hrozeb pro Českou republiku je nelegální migrace a s tím spojená vlna uprchlíků či migrantů, kteří se v České republice snaží najít azyl. Největší vlna, se kterou se Česká republika musela v roce 2022 vypořádat, byli uprchlíci z Ukrajiny, kteří prchají před ruskou agresí. S tímto jevem však souvisí i stav vnitřní bezpečnosti. Nejčastějšími problémy jsou začlenění uprchlíků do české společnosti a jazyková bariéra.

Řešitelka práce nyní bude vycházet z osobních zkušeností, které získala při výkonu svého povolání, což je pořádkový policista, zařazený na OOP Dobříš, Územní odbor Příbram. Z tohoto důvodu se v rámci své bakalářské práce rozhodla analyzovat kriminalitu cizinců v letech 2019 a 2022 na území okresu Příbram, neboť v rámci výkonu služby se s cizinci setkává stále častěji a zpracovatelku zajímalo, zda jejich pobyt na území představuje ohrožení veřejného pořádku a vnitřní bezpečnosti. Potřebná data shromáždila v systému Evidence trestního řízení (ETR). Analyzovaná data rozdělila na trestné činy a přestupky a tyto následně do několika oblastí podle právní kvalifikace. U každé oblasti zpracovatelku zajímalo, kolik bylo učiněno oznámení, kolik z těchto oznámení bylo objasněno, ať už přímo, dodatečně nebo vyhledáváním, a kolik z objasněných oznámení bylo spácháno cizinci. Některé oblasti jsou doplněny o případy z praxe.

3.1 Trestné činy

V roce 2019 bylo celkově na územní okresu Příbram evidováno 2231 trestných činů. V roce 2022 bylo oznámeno 2339 trestných činů, tudíž kriminalita se v roce 2022 zvedla o 4,8 % na daném území. Kriminalita cizinců se v roce 2022 zvýšila o 38,3 %.

Tabulka 1 – Srovnání trestných činů v letech 2019 a 2022

Rok	Oznámeno	Objasněno	Spácháno cizinci	% spácháno cizinci z objasněných
2019	2231	937	58	6,2 %
2022	2339	824	94	11,4 %
Rozdíl	+ 108	-113	+36	+ 38,3 %

Zdroj: statistika PČR pro roky 2019 a 2022, zpracování: vlastní

3.1.1 Násilná trestná činnost

Do této oblasti řadíme trestné činy jako jsou např. loupeže, vydírání, výtržnictví, nebezpečné vyhrožování, rvačky, úmyslné ublížení na zdraví a další. V roce 2019 bylo na území okresu Příbram oznámeno 273 trestných činů, v roce 2022 bylo oznámeno 294 trestných činů. Násilná kriminalita stoupla o 21 činů (+ 7,7 %). V roce 2019 bylo objasněno 77 trestných činů a v roce 2022 58 trestných činů. V roce 2019 bylo 9 trestných činů spácháno cizinci a v roce 2022 bylo cizinci spácháno 10 násilných trestných činů.

Tabulka 2 – Srovnání násilných trestných činů v letech 2019 a 2022

Rok	Oznámeno	Objasněno	Spácháno cizinci	% spácháno cizinci z objasněných
2019	273	77	9	11,7 %
2022	294	58	10	17,2 %
Rozdíl	+ 21	-24	+1	+ 11,1 %

Zdroj: Statistika PČR pro roky 2019 a 2022, zpracování: vlastní

3.1.2 Mravnostní trestná činnost

Nejčastějšími trestnými činy v této oblasti jsou znásilnění a pohlavní zneužití. V roce 2019 bylo celkově oznámeno 44 trestných činů, toho bylo 17 mravnostních trestných činů objasněno. V roce 2022 bylo oznámeno 42 trestných činů a objasněno 9 trestných činů. V roce tedy mravnostní kriminalita klesla

o 2 trestné činy (- 4,5 %). V roce 2019 byli 3 trestné činy spáchány cizinci. V roce 2022 žádný trestný čin nebyl spáchán cizincem. Celkově tedy můžeme říci, že mravnostní kriminalita v roce 2022 klesla.

Tabulka 3 – Srovnání mravnostních trestních činů v letech 2019 a 2022

Rok	Oznámeno	Objasněno	Spácháno cizinci	% spácháno cizinci z objasněných
2019	44	17	3	17,6 %
2022	42	9	0	0 %
Rozdíl	-2	-8	-3	-17,6 %

Zdroj: Statistika PČR pro roky 2019 a 2022, zpracování: vlastní

3.1.3 Krádeže vloupáním

Další oblastí jsou krádeže vloupáním. V těchto případech nemusí být způsobená škoda vyšší, než stanovuje trestní zákoník škodu nikoliv nepatrnou. Vloupáním rozumíme vniknutí do uzavřeného prostoru lstí, nedovoleným překonáním uzamčení nebo překonáním jiné jistící překážky s použitím síly. Jednání záleží v tom, že se pachatel zmocní cizí věci, tedy ji odejme z faktické moci jiného a umožní sobě dispozici s věcí. Nejčastěji dochází k vloupání do rekreačních objektů, rodinných bytů nebo do prodejen. V roce 2019 bylo oznámeno 327 případů vloupání, z toho bylo objasněno pouze 33 případů. V roce 2022 bylo oznámeno 365 trestných činů, z toho objasněno 41 případů. V roce 2022 se tedy kriminalita krádežemi vloupáním zvýšila o 38 případů (+ 11,6 %). V obou letech bylo cizinci spácháno po 1 případu z objasněných.

Tabulka 4 – Srovnání krádeží vloupáním v letech 2019 a 2022

Rok	Oznámeno	Objasněno	Spácháno cizinci	% spácháno cizinci z objasněných
2019	327	33	1	3 %
2022	365	41	1	2,4 %
Rozdíl	+ 38	+ 8	-	-

Zdroj: Statistika PČR pro roky 2019 a 2022, zpracování: vlastní

3.1.4 Krádeže prosté

Prostými krádežemi rozumíme krádeže, kde nedošlo k překonání žádné překážky. Předmětem útoku jako v předešlé kapitole je cizí věc, ať už se jedná o movitý majetek či třeba cenné papíry. Předmětem krádeže nemohou být práva. U těchto trestných činů musí být způsobena škoda vyšší než nikoliv nepatrná, jinak by se jednalo o přestupkové jednání. V roce 2019 bylo oznámeno 546 trestných činů, z nichž bylo 101 objasněno. V roce 2022 bylo oznámeno 475 trestných činů, z nichž bylo 86 objasněno, tudíž v roce 2022 došlo k poklesu o 71 případů (- 13 %). V roce 2019 byly ze 101 objasněných trestných činů 2 spáchány cizinci. V roce 2022 bylo z 86 objasněných trestných činů spácháno 6 činů cizinci.

Tabulka 5 – Srovnání prostých krádeží v letech 2019 a 2022

Rok	Oznámeno	Objasněno	Spácháno cizinci	% spácháno cizinci z objasněných
2019	546	101	2	2 %
2022	475	86	6	7 %
Rozdíl	-71	-15	+4	+ 200 %

Zdroj: Statistika PČR pro roky 2019 a 2022, zpracování: vlastní

Osobní zkušenost z policejní praxe

Na konci roku 2022 jsem dostali oznámení, že v prodejně Lidl v obci Dobříš mají záchyt pachatele krádeže. V těchto případech je nutné, aby osoba s kradeným zbožím prošla přes pokladnu. Když jsem dorazili na místo, zjistili jsme, že se jedná o 2 cizince, kteří se snažili ukrást několik balení pistácií. První z cizinců měl v batohu 120 ks balení pistácií a druhý měl v batohu 30 ks balení. Celková škoda v tomto případě přesáhla 15.000, - Kč. Vzhledem k tomu, že oba cizinci již měli nějaké prohřešky se stejnou skutkovou podstatou, byla věc postoupena ke společnému řízení na Oddělení obecné kriminality Jindřichův Hradec. Jednalo se o státní příslušníky Gruzie.

3.1.5 Podvody

Mezi podvody řadíme podvody prosté, pojistné, úvěrové a dotační. Podvodem rozumíme uvedení v omyl, využití něčího omylu nebo zamlčení

podstatné skutečnosti, čímž vznikne škoda nikoliv nepatrná na cizím majetku a zároveň se tím pachatel nebo někdo jiný neoprávněně obohatí. V roce 2019 bylo oznámeno 200 trestných činů, z nichž bylo objasněno 43 případů, z objasněných případů byly 3 činy spáchány cizinci. V roce 2022 bylo celkově oznámeno 248 případů, z nichž bylo objasněno 11 případů, z objasněných případů byly 2 činy spáchány cizinci. V roce 2022 tedy kriminalita podvodů vzrostla o 48 případů (+ 24 %). V roce 2022 nejčastějšími trestnými činy staly podvody na internetu. Toto bylo velmi ovlivněno pandemií COVID-19, kdy lidé hledali způsoby, jak se obohatit a internet se stal nejpoužívanější možností, také z důvodu těžké identifikace určité osoby.

Tabulka 6 – Srovnání podvodů v letech 2019 a 2022

Rok	Oznámeno	Objasněno	Spácháno cizinci	% spácháno cizinci z objasněných
2019	200	43	3	7 %
2022	248	11	2	18,2 %
Rozdíl	+48	-32	-1	+50 %

Zdroj: Statistika PČR pro roky 2019 a 2022, zpracování: vlastní

Osobní zkušenost z policejní praxe

V prosinci roku 2022 osobně na obvodní oddělení oznámil poškozený, že pachatel ukrajinské národnosti nedopravil smluvený topný materiál, za který poškozený zaplatil částku ve výši 50.000, - Kč, celkově se jednalo o 5 tun peletek topného materiálu, v říjnu pachatel dovezl 1 tunu v hodnotě 10.000, - Kč, tedy svým podvodným jednáním způsobil škodu ve výši 40.000, - Kč.

3.1.6 Ostatní majetková trestná činnost

Do oblasti ostatní majetkové trestné činnosti řadíme trestné činy jako například zpronevěra, poškození cizí věci, neoprávněné užívání cizí věci a další. Jako u předešlých oblastí i zde musí být způsobená škoda vyšší než škoda nikoliv nepatrná. V roce 2019 bylo celkově oznámeno 430 trestných činů, z nichž bylo 76 objasněno. Z 76 objasněných případů byly 3 spáchány cizinci. V roce 2022 bylo oznámeno 418 trestných činů, z nichž bylo 49 objasněno, z objasněných případů

byly v 15 případech spáchány cizinci. V roce 2022 tedy ostatní majetková trestná činnost klesla o 12 případů (- 2,8 %).

Tabulka 7 – Srovnání ostatní majetkové trestné činnosti v letech 2019 a 2022

Rok	Oznámeno	Objasněno	Spácháno cizinci	% spácháno cizinci z objasněných
2019	430	76	3	3,9 %
2022	418	49	15	30,6 %
Rozdíl	-12	-27	+12	+400 %

Zdroj: Statistika PČR pro roky 2019 a 2022, zpracování: vlastní

3.1.7 Trestná činnost proti měně

Trestné činy proti měně může rozdělit do 2 základních skupiny, a to neoprávněné opatření, padělání a pozměnění platebního prostředku a padělání peněz. Neoprávněné opatření, padělání a pozměnění má zájem na ochraně platebních prostředků zajišťující bezhotovostní platební styk. Jako u podvodů, tak i u tohoto trestného činu měl zásadní vliv COVID-19, kdy pachatelé zasílají podvodné odkazy na internetové stránky banky, kde pak poškození vyplní údaje ke své platební kartě a pachatel jim vybere účet. Padělání peněz můžeme dále rozdělit na udávání a nedovolenou výrobu padělaných peněz a výrobu a držení padělatelského náčiní. V roce 2019 bylo celkově oznámeno 19 případů, z nichž žádný trestný čin nebyl objasněn. V roce 2022 bylo oznámeno 36 případů, z nichž byly objasněny 2 trestné činy. V roce kriminalita proti měně stoupla o 17 případů (+ 89,5 %). Žádný z trestných činů nebyl spáchán cizincem, neboť internet je anonymní místo, a i s dnešními technologiemi je obtížné určit konkrétní osobu.

Tabulka 8 – Srovnání trestných činů proti měně v letech 2019 a 2022

Rok	Oznámeno	Objasněno	Spácháno cizinci	% spácháno cizinci z objasněných
2019	19	0	0	-
2022	36	2	0	-
Rozdíl	+17	+2	-	-

Zdroj: Statistika PČR pro roky 2019 a 2022, zpracování: vlastní

Osobní zkušenost z policejní praxe

V listopadu roku 2022 bylo oznámeno zneužití platební karty, kterou poškozený ztratil. Pachatelé platební kartu našli u bankomatu, kde se pokusili vybrat hotovost, ale když se jim to nepodařilo, došli do nejbližší prodejny, kde si uvedenou platební kartou koupili balení žvýkaček v hodnotě 20, - Kč, následně platební kartu donesli na služebnu Městské policie. Pachatelé byli 3 nezletilý občani Ukrajiny.

3.1.8 Daňová trestná činnost

V oblasti daňové trestné činnosti má stát zájem na ochraně správného odvedení daně, poplatku a podobné povinné platby. Tyto trestné činy v rámci Policie řeší oddělení hospodářské kriminality. Daň je platební povinností fyzických i právnických osob, kterou stát stanoví zákonem k získání příjmů pro úhradu celospolečenských potřeb. V roce 2019 bylo oznámeno 31 trestných činů, z nichž bylo objasněno 5 případů. V roce 2022 bylo celkově oznámeno 18 případů, z nichž 7 bylo objasněno. Žádný z objasněných případů nebyl spáchán cizincem. V roce 2022 došlo k poklesu daňové kriminality o 13 případů (- 41,9 %).

Tabulka 9 – Srovnání daňových trestných činů v letech 2019 a 2022

Rok	Oznámeno	Objasněno	Spácháno cizinci	% spácháno cizinci z objasněných
2019	31	5	0	-
2022	18	7	0	-
Rozdíl	-13	+2	-	-

Zdroj: Statistika PČR pro roky 2019 a 2022, zpracování: vlastní

3.1.9 Obecně nebezpečná trestná činnost

Do obecně nebezpečných trestných činů patří obecné ohrožení, porušování domovní svobody, šíření poplašné zprávy a další. Porušování domovní svobody vychází z LZPS, kde je zaručená nedotknutelnost obydlí. Tento trestný čin bývá spáchán společně s vloupáním, kdy pachatel neoprávněně vnikne do obydlí jiného nebo tam neoprávněně setrvá. Obecné ohrožení může být buď úmyslné nebo z nedbalosti. U tohoto trestného činu musí být ohroženo nejméně

7 lidí, kterým hrozí smrt nebo těžká újma na zdraví. Majetku hrozí škoda velkého rozsahu. V roce 2019 bylo celkově oznámeno 309 trestných činů, z nichž bylo objasněno 46 případů. V roce 2022 byl celkově oznámeno 226 případů, z nichž bylo objasněno 34 činů. Žádného trestného činu se nedopustil cizinec. V roce 2022 tedy došlo k poklesu obecně nebezpečných trestných činů o 83 případů (- 26,9 %).

Tabulka 10 – Srovnání obecně nebezpečné trestné činnosti v letech 2019 a 2022

Rok	Oznámeno	Objasněno	Spácháno cizinci	% spácháno cizinci z objasněných
2019	309	46	0	-
2022	226	34	0	-
Rozdíl	-83	-12	-	-

Zdroj: Statistika PČR pro roky 2019 a 2022, zpracování: vlastní

3.1.10 Trestná činnost na mládeži

Nejčastější trestnou činností na mládeži je zanedbání povinné výživy, jejíž podstatou je povinnost vyživovat nebo zaopatřovat jiného. V praxi se setkáváme s neplněním vyživovací povinnosti rodičů vůči dětem. Pachatel neplní, byť i z nedbalost, svou zákonnou povinnost nebo se úmyslně vyhýbá plnění, které musí trvat delší dobu než 4 měsíce. Dalšími trestnými činy jsou ohrožování výchovy dítěte, týrání osoby žijící ve společném obydlí, podání alkoholu dítěti a další. V roce 2019 bylo na území okresu Příbram oznámeno 192 trestných činů, z nichž bylo 108 objasněno. Cizinci se dopustili celkem 5 trestných činů. V roce 2022 bylo oznámeno 189 trestných činů, z nichž bylo 85 objasněno. Cizinci se dopustili 2 trestných činů. Trestná činnost na mládeži se v roce 2022 snížila o 3 případy (- 1,6 %).

Tabulka 11 – Srovnání trestné činnosti na mládeži v letech 2019 a 2022

Rok	Oznámeno	Objasněno	Spácháno cizinci	% spácháno cizinci z objasněných
2019	192	108	5	4,6 %
2022	189	85	2	2,4 %
Rozdíl	-3	-23	-3	-60 %

Zdroj: Statistika PČR pro roky 2019 a 2022, zpracování: vlastní

3.1.11 Dopravní nehody

Do dopravních nehody započítáváme ty dopravní nehody, kdy došlo ke zranění, u řidiče bylo zjištěno ovlivnění návykovou látkou nebo se řidiči nedohodnou na zavinění. V roce 2019 bylo oznámeno celkem 91 dopravních nehody, z nichž bylo objasněno 86 nehod. Cizinci bylo spácháno 5 dopravních nehod na úrovni trestného činu. V roce 2022 bylo oznámeno 93 dopravních nehod, z nichž bylo objasněno 82 dopravních nehody. Cizinci bylo spácháno 14 činů. V roce 2022 tedy nehodovost stoupla o 2 případy (+2,2 %).

Tabulka 12 – Srovnání dopravních nehod v letech 2019 a 2022

Rok	Oznámeno	Objasněno	Spácháno cizinci	% spácháno cizinci z objasněných
2019	91	86	5	5,8 %
2022	93	82	14	17,1 %
Rozdíl	+2	-4	+9	+180 %

Zdroj: Statistika PČR pro roky 2019 a 2022, zpracování: vlastní

Osobní zkušenost z policejní praxe

V červenci roku 2022 byla oznámena dopravní nehoda motorového vozidla, které skončilo v příkopu. Na místě se nacházel řidič Ukrajinské národnosti. Řidič byl vyzván k podrobení se dechové zkoušce, která byla pozitivní s výsledkem 1,88 promile alkoholu v dechu. Řidič hlídce nepředložil řidičský průkaz a za jízdy nebyl připoután bezpečnostním pásem. Nikdo nebyl při nehodě zraněn.

3.1.12 Toxikologie

Do této oblasti řadíme trestné činy ohrožení pod vlivem návykové látky, nedovolená výroba a další. Ohrožení pod vlivem návykové látky spočívá v tom, že pachatel vykonává ve stavu vylučujícím způsobilost, který si přivodil vlivem návykové látky, zaměstnání nebo jinou činnost, při kterých by mohl ohrozit život nebo zdraví lidí nebo způsobit značnou škodu na majetku. Výroba a jiné nakládání s látkami s omamnými a psychotropními látkami a jedy spočívá v tom, že pachatel neoprávněně vyrobí, doveze, vyveze, proveze, nabídne, zprostředkuje, prodá nebo jinak jinému opatří nebo pro jiného přechová omamnou nebo psychotropní látku, prekurzor nebo jed. Nejčastějším trestným činem je ohrožení pod vlivem návykové látky, a to většinou pod vlivem alkoholu, jehož hodnota musí přesáhnout 1 promile. V roce 2019 bylo oznámeno 196 trestných činů, z nichž bylo 195 objasněno. Cizinci bylo spácháno celkem 15 trestných činů. V roce 2022 bylo oznámeno 348 trestných činů, z nichž bylo objasněno 185 činů. Cizinci bylo spácháno 31 trestných činů. V roce 2022 se tedy v oblasti toxikologie zvýšila kriminalita o 152 činů (+ 77,6 %).

Tabulka 13 – Srovnání trestných činů v oblasti toxikologie v letech 2019 a 2022

Rok	Oznámeno	Objasněno	Spácháno cizinci	% spácháno cizinci z objasněných
2019	196	195	15	7,7 %
2022	348	185	31	16,8 %
Rozdíl	+152	-10	+16	+106,7 %

Zdroj: Statistika PČR pro roky 2019 a 2022, zpracování: vlastní

Osobní zkušenost z policejní praxe

Hlídkka PČR prováděla hlídkou činnost ve svém obvodě, kde zastavila motorové vozidlo za účelem provedení silniční kontroly. Řidič předložil doklady potřebné k řízení a provozu motorového vozidla na pozemní komunikaci a následně byl vyzván k provedení dechové zkoušky, která byla pozitivní s výsledkem 1,30 promile alkoholu v dechu. Řidič byl ukrajinské národnosti.

3.1.13 Trestné činy proti veřejnému pořádku

Nejčastějším trestným činem v této oblasti je maření výkonu úřední rozhodnutí a vykázání, kdy stát má zájem na řádném výkonu rozhodnutí orgánů veřejné moci. Pachatel se dopustí tohoto trestné činu, jestliže maří nebo podstatně ztěžuje výkon rozhodnutí soudu nebo jiného orgánu veřejné moci tím, že vykonává činnost, která mu byla takovým rozhodnutím zakázána (typicky zákaz řízení motorových vozidel). V roce 2019 bylo oznámeno 152 trestných činů, z nichž 150 bylo objasněno. Z objasněných trestných činů jich bylo 12 spácháno cizinci. V roce 2022 bylo oznámeno 181 trestných činů, z nichž bylo 173 objasněno. Cizinci bylo spácháno 13 trestných činů. V roce 2022 se tedy počet trestných činů zvýšil o 29 činů (+ 19,1 %).

Tabulka 14 – Srovnání trestných činů proti veřejnému zájmu v letech 2019 a 2022

Rok	Oznámeno	Objasněno	Spácháno cizinci	% spácháno cizinci z objasněných
2019	152	150	12	8 %
2022	181	173	13	7,5 %
Rozdíl	+29	+13	+1	+8,3 %

Zdroj: Statistika PČR pro roky 2019 a 2022, zpracování: vlastní

3.2 Přestupky

Do této statistiky jsem nezapočítala přestupky vyřízené příkazem na místě (bloková pokuta), pouze ty, které v případě objasnění byly oznámeny správnímu orgánu. V roce 2019 bylo celkově oznámeno 1777 přestupků, z nichž bylo objasněno 588 přestupků. Z objasněných bylo 87 přestupků spácháno cizinci. V roce 2022 bylo celkově oznámeno 1948 přestupků, z nichž bylo 598 objasněno. Cizinci spáchali 110 přestupků. V roce 2022 tedy přibylo 171 případů přestupkového jednání (+ 9,6 %).

Tabulka 15 – Srovnání přestupků v letech 2019 a 2022

Rok	Oznámeno	Objasněno	Spácháno cizinci	% spácháno cizinci z objasněných
2019	1777	588	87	14,8 %
2022	1948	598	110	18,4 %
Rozdíl	+171	+10	+23	+26,4 %

Zdroj: Statistika PČR pro roky 2019 a 2022, zpracování: vlastní

3.2.1 Přestupky proti občanskému soužití a veřejnému pořádku

Přestupku proti občanskému soužití se osoba dopustí, pokud jinému ublíží na zdraví, zesměšní ho nebo jiným způsobem hrubě urazí, úmyslně naruší občanské soužití, vyhrožuje újmou na zdraví, jiného nepravdivě obviní z přestupku, dopustí se schválnosti nebo se dopustí jiného hrubého jednání. Přestupku proti veřejnému pořádku se osoba dopustí, jestliže neuposlechne výzvy úřední osoby při výkonu její pravomoci, zneváží postavení úřední osoby, maří vykazání ze společného obydlí, poruší noční klid, vzbudí veřejné pohoršení, znečistí veřejné prostranství, poškodí nebo neoprávněně zabere veřejné prostranství, úmyslně zničí nebo poškodí turistickou značku nebo jiné orientační označení nebo cestou na nebo ze sportovního utkání má obličej zakrytý způsobem ztěžující nebo znemožňující identifikaci. V roce 2019 bylo oznámeno 981 přestupků, z nichž bylo 470 objasněno. Cizinci spáchali 71 přestupků. V roce 2022 bylo oznámeno 883 přestupků, z nichž bylo 477 objasněno. Cizinci spáchali 85 přestupků. V roce 2022 tedy přestupky klesly o 98 případů (- 10 %).

Tabulka 16 – Srovnání přestupků proti občanskému soužití a veřejnému pořádku v letech 2019 a 2022

Rok	Oznámeno	Objasněno	Spácháno cizinci	% spácháno cizinci z objasněných
2019	981	470	71	15,1 %
2022	883	477	85	17,8 %
Rozdíl	-98	+7	+14	+19,7 %

Zdroj: Statistika PČR pro roky 2019 a 2022, zpracování: vlastní

3.2.2 Přestupky proti majetku

Přestupku proti majetku se osoba dopustí tak, že úmyslně způsobí škodu na cizím majetku (krádeží, zpronevěrou, podvodem, poškozením), neoprávněně užívá cizí majetek, přisvojí si cizí věc nálezem nebo jinak bez povolení oprávněné osoby, ukryje užívá nebo na sebe převede věc, která byla získána přestupkem spáchaným jinou osobou. Způsobená škoda v přestupkovém jednání je nižší než škoda nikoliv nepatrná, tedy 10.000, -Kč. V roce 2019 bylo oznámeno 796 přestupků, z nichž bylo objasněno 118 případů. Cizinci bylo spácháno 16 přestupků. V roce 2022 bylo oznámeno 1065 přestupků, z nichž bylo 151 objasněno. Cizinci spáchali 25 přestupků proti majetku. V roce 2022 bylo spácháno o 269 více přestupků (+ 33,8 %).

Tabulka 17 – Srovnání přestupků proti majetku v letech 2019 a 2022

Rok	Oznámeno	Objasněno	Spácháno cizinci	% spácháno cizinci z objasněných
2019	796	118	16	13,6 %
2022	1065	151	25	16,6 %
Rozdíl	+269	+33	+9	+56,3 %

Zdroj: Statistika PČR pro roky 2019 a 2022, zpracování: vlastní

4 Slabá místa v oblasti vnitřní bezpečnosti a veřejného pořádku a návrhy řešení

V této kapitole si představíme slabá místa v oblasti vnitřní bezpečnosti a veřejného pořádku v oblasti nelegální migrace a pokusím se navrhnout nějaké řešení. Slabá místa byla čerpána z Auditů národní bezpečnosti v kapitole vztahující se k migraci.

4.1 Slabá místa

Prvním slabým místem v oblasti migrace je omezená schopnost účinného prosazování práva. Jedná se zejména o rychlost návratové politiky nežádoucích cizinců, kteří pobývají na území České republiky. Další slabým místem v prosazování práva je špatná efektivita a rychlost rušení pobytů z bezpečnostních důvodů.

Druhým slabým místem je ztížená identifikace migranta bez dokladů nebo s padělanými doklady. S tímto souvisí i problém jazykové bariéry, kdy málo občanů má znalost potřebných jazyků.

Dalším slabým místem je omezená způsobilost zajistit začlenění cizinců pobývajících na území mezi české občany. Děti docházející do školy to v tomto ohledu mají jednodušší než dospělí, neboť děti ve většině případů zapadnou mezi své spolužáky bez větších obtíží.

Dalším slabým místem je malá politická podpora ze strany Evropské unie k některým názorům prosazovaným Českou republikou.

Asi nejvíce slabým místem je legislativně stanovená nižší míra společenské nebezpečnosti nelegální migrace a převaděčství. S tím souvisí nejednotné a velmi dost mírné ukládání trestu vyhoštění soudy, nedůsledné navrhování uložení trestu vyhoštění státními zástupci.³²

4.2 Návrhy řešení

Dne 20.09.2022 byly znovu zavedeny kontroly na hranicích České republiky, a to sousedícími se Slovenskem. Toto opatření z pohledu zpracovatelky nebylo

³² MV ČR.: *Audit národní bezpečnosti*. Ministerstvo vnitra České republiky, Praha, 2022, Vydalo Ministerstvo vnitra ČR, odbor bezpečnostní politiky a prevence kriminality Nad Štolou 3, 170 34 Praha 7 – Letná Praha, 2022

úplně účinné, protože zajištění migranti se posílali zpět na Slovensko. Tudíž jsme si v rámci Evropské unie i Schengenského prostoru předávali migranty mezi sebou. Migranti poté hledali jiné možnosti, jak se přes hranici dostat a docházelo i k ujíždění před policejní hlídkou, kde došlo ke zranění osob. Lepší řešením by mělo být znovu zavedení kontrol při vstupu do Evropské unie či Schengenského prostoru, abychom ten problém následně nemuseli řešit až uvnitř území.

Pokud Česká republika přijme uprchlíky, měli by respektovat zákony, které jsou zde nastavené. Při porušení zákona by měl být vyhoštěn, což ale bývá velký problém, neboť cizinec slíbí, že vycestuje, ale zda k tomu opravdu došlo už není možné kontrolovat.

Dalším řešením by byly častější a důkladnější kontroly nelegálně zaměstnaných cizinců, a tudíž nelegálně pobývajících cizinců na území České republiky.

Velkým krokem dopředu by bylo sjednocení politické podpory v rámci Evropské unie a všech členských států, neboť by pro všechny byly stejné podmínky.

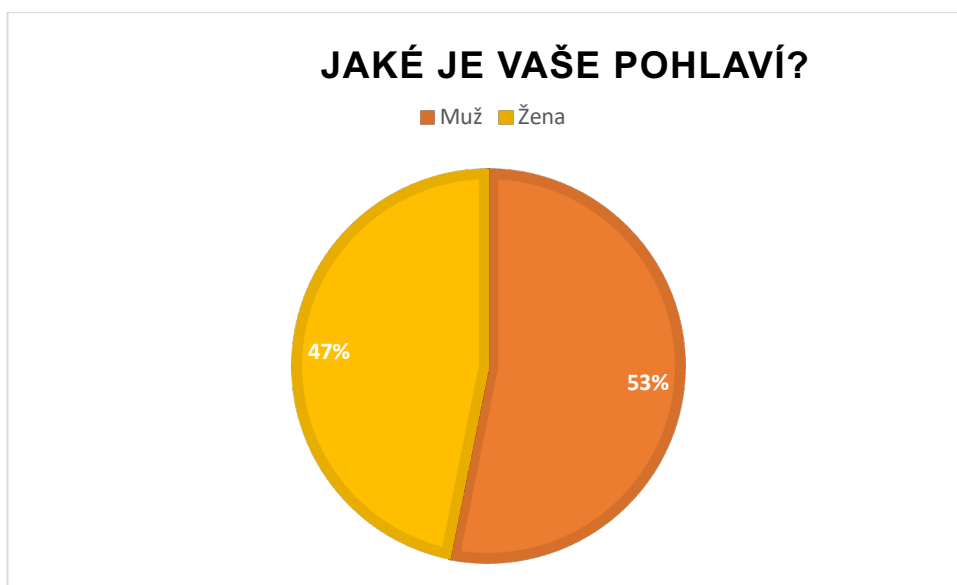
5 Migrace očima české společnosti

V této části práce zpracovatelka vyhodnotila dobrovolný a anonymní dotazník, který zkoumá postoje a názory občanů České republiky na otázky migrace a bezpečnosti. Dotazník byl zaslán do facebookové skupiny Sedlčany – moje město. Ke zjišťování informací byla použita kvantitativní metoda. Byl vypracován na serveru www.surveymonkey.com a vyplnilo jej 348 respondentů, kdy z 11 uzavřených otázek mohl každý respondent vybrat pouze jednu odpověď.

Profil respondentů

Otázka č. 1

Graf 1 - Jaké je Vaše pohlaví?

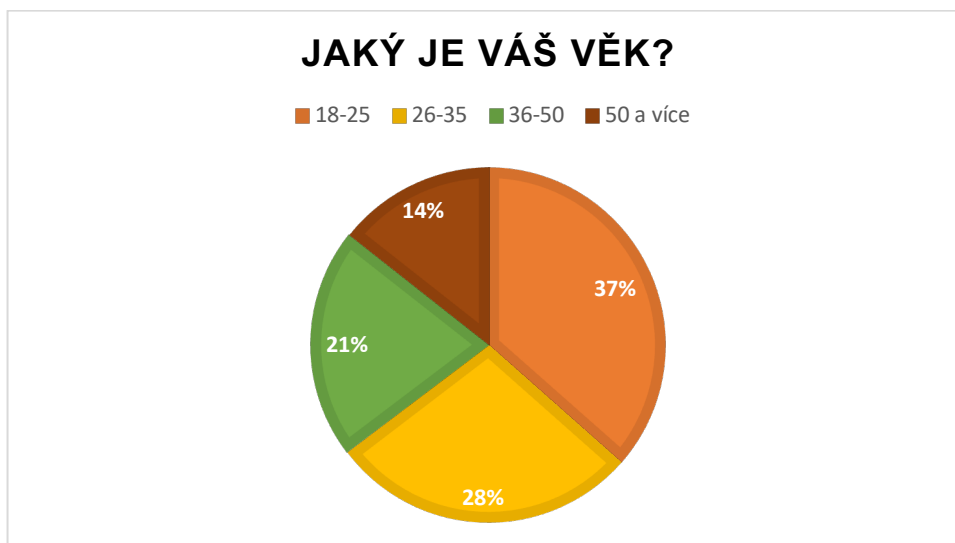

Zdroj: vlastní zpracování

Výzkumného šetření se zúčastnila obě pohlaví. Vyšší zastoupení mají muži a to 53 % oproti ženám 47 %.

Otázka č. 2

Graf 2 - Jaký je Váš věk?

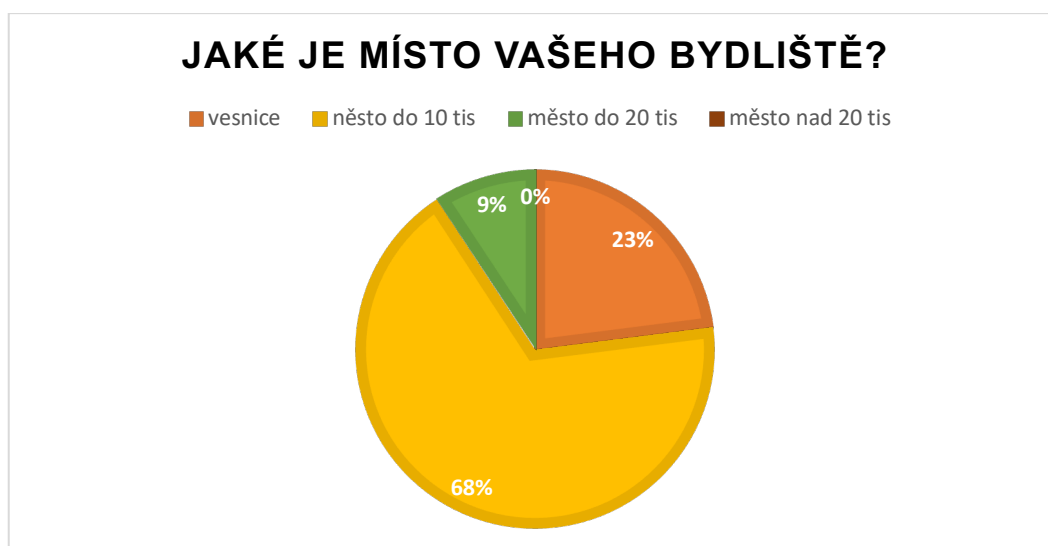

Zdroj: Anonymní dotazník, zpracování: vlastní

Na tomto grafu vidíme, že nejvíce zastoupená věková skupina v rozmezí 18 až 25 let a to 36 %. Následují občané ve věku 26 až 35 a to 28 %, dále občasně ve věku 36 až 50 let a to 21 %. Nejmenší zastoupení jsou občané starší 50 let a to 14 %.

Otázka č. 3

Graf 3 - Jaké je místo Vašeho bydliště?

Zdroj: Anonymní dotazník, zpracování: vlastní

Závěrečnou otázkou profilu respondentů je zjištění místa jejich bydliště. Nejvyšší počet zastupují lidé z města do 10 tisíc obyvatel a to 68 %. Následují

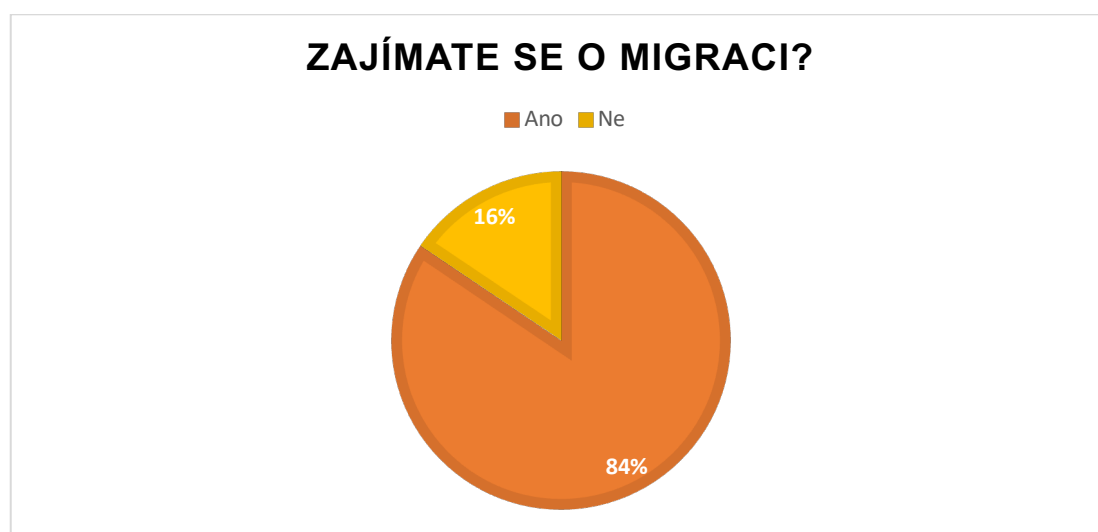
občané z vesnic a to 23 %. Poté jsou občané z měst do 20 tisíc obyvatel a to 9 %. Žádný z respondentů nežije v městě nad 20 tisíc obyvatel.

Výzkumné otázky

Následující otázky budou zaměřeny na názory a postoje občanů České republiky v oblasti migrace. Respondenti vždy měli na výběr předem dané odpovědi.

Otázka č. 4

Graf 4 - Zajímáte se o migraci?

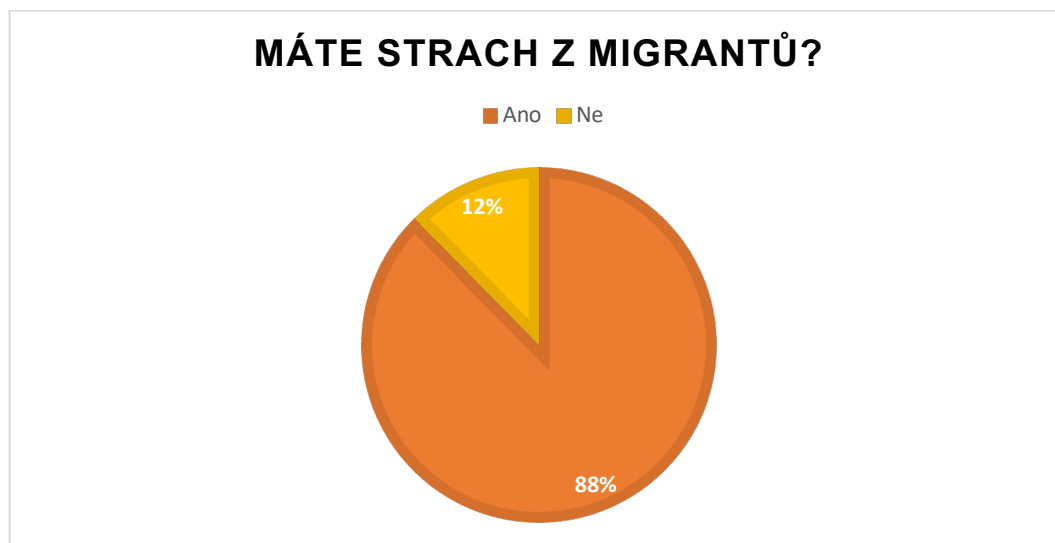

Zdroj: Anonymní dotazník, zpracování: vlastní

Velká část respondentů se o migraci zajímá, i z důvodu konfliktu na Ukrajině, a protože je to celosvětový problém. O migraci se mluví ve všech sdělovacích prostředcích. Z grafu č. 4 vyplývá, že 84 % občanů se o migraci zajímá a pouze 16 % se o ni nezajímá.

Otázka č. 5

Graf 5 - Máte strach z migrantů?

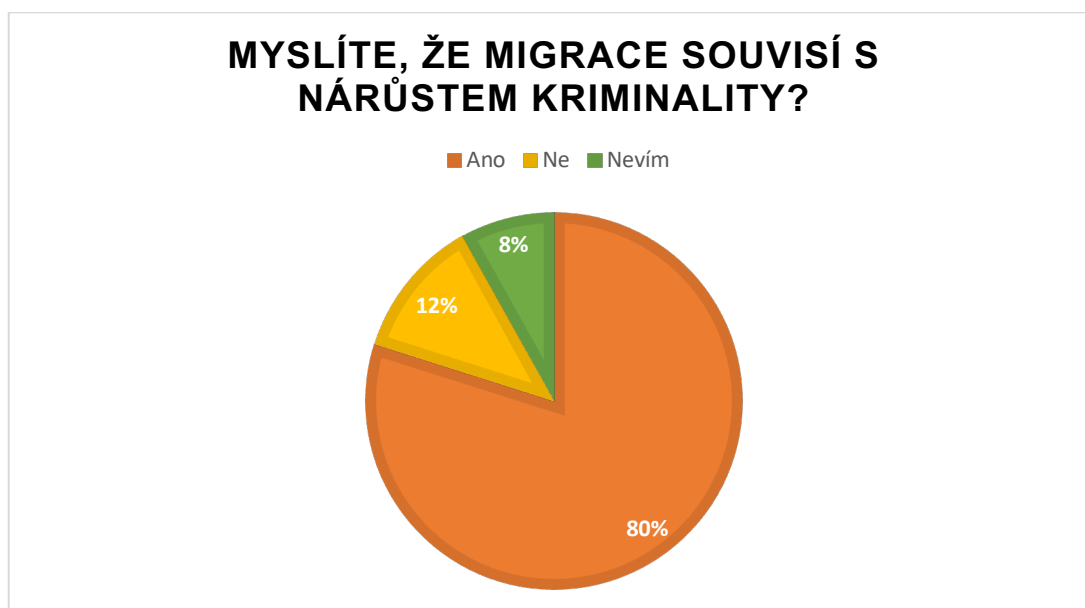

Zdroj: Anonymní dotazník, zpracování: vlastní

Většina lidí má strach z migrantů, jak můžeme vidět na grafu č. 5. Nejvíce se lidé bojí o své zdraví, i důvodů přenositelných nemocí, majetek, nárůst kriminality nebo například terorismu a rozšíření islámské víry. Podle grafu č. 5 můžeme vidět, že 88 % lidí má strach z migrantů. Zbýlých 12 % nemá strach z migrantů.

Otázka č. 6

Graf 6 - Myslíte si, že migrace souvisí s nárůstem kriminality?

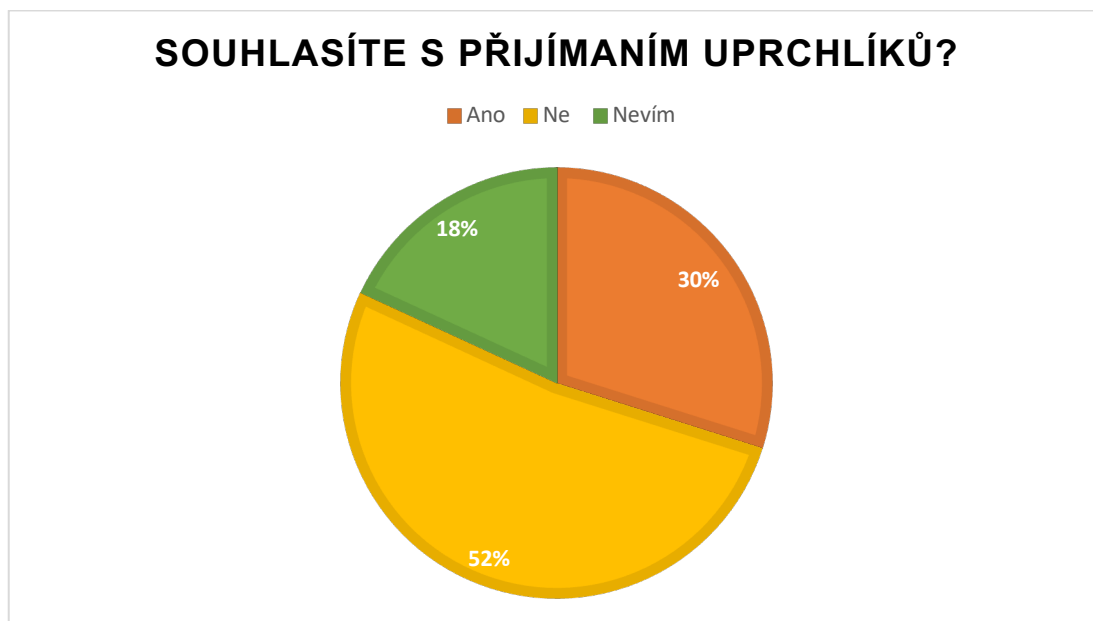

Zdroj: Anonymní dotazník, zpracování: vlastní

Z grafu č. 6 můžeme vidět, že 80 % občanů si myslí, že migrace souvisí s nárůstem kriminality. Zatímco 12 % občanů si nemyslí, že by migrace souvisela s nárůstem kriminality. Zbýlých 8 % občanů neví.

Otázka č. 7

Graf 7 - Souhlasíte s přijímáním migrantů?

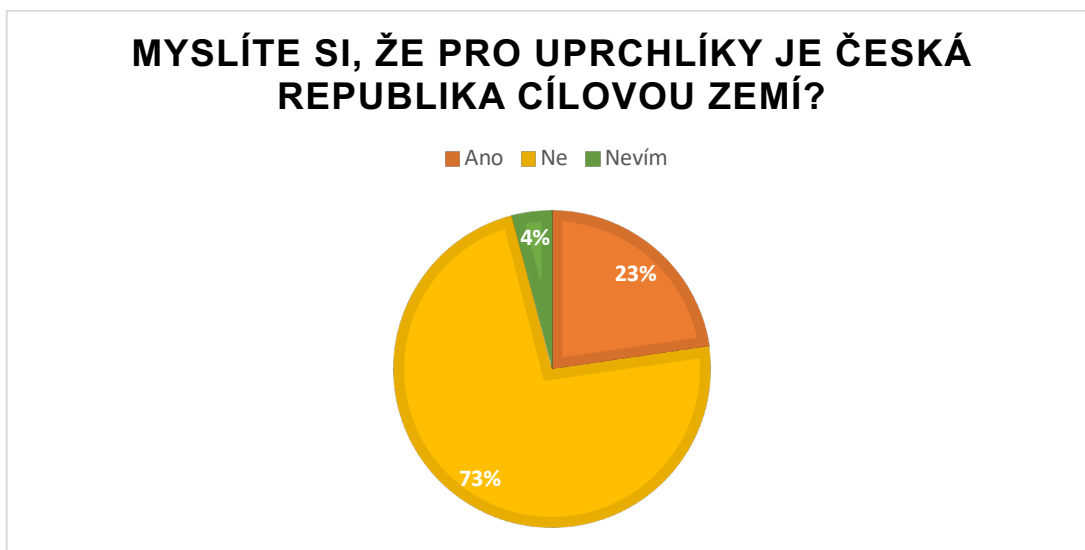

Zdroj: Anonymní dotazník, zpracování: vlastní

V této otázce se zabýváme tématem, zda občani souhlasí s přijímáním uprchlíků do České republiky. Nejvíce bylo negativních odpovědí, kterých bylo 52 %. S přijímáním uprchlíků souhlasí 30 % občanů v okolí Sedlčan. Zbývajících 18 % občanů neví, zda přijímat uprchlíky do České republiky nebo ne.

Otázka č. 8

Graf 8 - Myslíte si, že pro uprchlíky je Česká republika cílovou zemí?

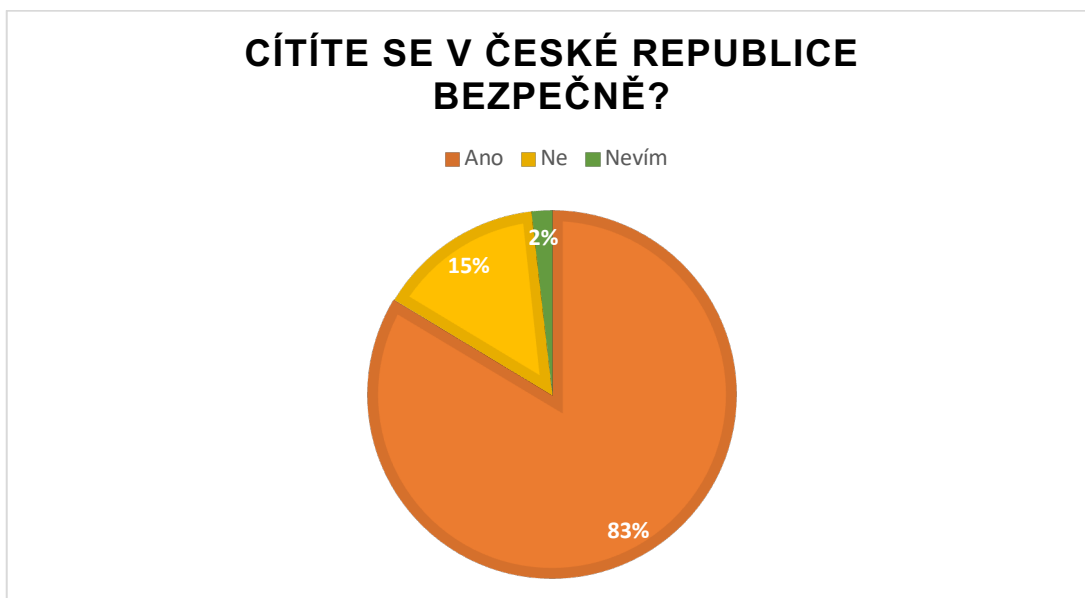

Zdroj: Anonymní dotazník, zpracování: vlastní

Většina dotázaných respondentů si nemyslí, že by Česká republika byla cílovou zemí pro uprchlíky, pouze přes Českou republiky prochází do své cílové země. Což činí 73 % z dotázaných. Nejméně odpovědi uvedli občané, kteří nevědí a to 4 % občanů. Zbýlých 23 % občanů si myslí, že pro uprchlíky je Česká republika cílovou zemí.

Otázka č. 9

Graf 9 - Cítíte se v České republice bezpečně?

Zdroj: Anonymní dotazník, zpracování: vlastní

V této otázce jsem zjišťovala, zda se občani Sedlčan cítí v České republice bezpečně. Z dotázaných občanů odpovědělo 83 %, že se v České republice cítí bezpečně. Druhou nepočtenější odpovědí bylo, že se občani v České republice necítí bezpečně, a to 15 %. Zbylé 2 % občanů neví.

Otázka č. 10

Graf 10 - Poskytl byste ubytování uprchlíkům?

Zdroj: Anonymní dotazník, zpracování: vlastní

Jak můžeme vidět na grafu č. 10 skoro všichni respondenti by neposkytlí ubytování uprchlíkům, a to 90 %. S tímto zjištěním souvisí to, že většina obyvatel má strach z uprchlíků a myslí si, že s migrací souvisí nárůst kriminality. Zbýlých 10 % občanů by uprchlíkům poskytlo ubytování.

Otázka č. 11

Graf 11 - Máte nějaké osobní zkušenosti s uprchlíky?

Zdroj: Anonymní dotazník, zpracování: vlastní

Z grafu č. 11 můžeme vyčíst, že 34 % občanů má nějakou osobní zkušenost s uprchlíky. Zbýlých 66 % občanů nemá s uprchlíky zkušenost.

Výsledek dotazníku

V tomto dotazníku jsem došla k závěru, že se lidé migrantů a cizinců spíše obávají a mají z nich strach. Většina lidí si myslí, že migrace jsou spojená se zvýšením kriminality. Spousta lidí nesouhlasí s přijímáním uprchlíků, ale zároveň si nemyslí, že by Česká republika byla pro migranty cílovou zemí. Zhruba 1/3 občanů má nějakou zkušenost s cizinci a valná většina by jim neposkytla ubytování.

Diskuse a závěr

Bakalářská práce je zaměřena na to, jakou úlohu a význam má veřejný pořádek a vnitřní bezpečnost pro zkvalitnění bezpečnostního prostředí v České republice a řešení aktuálních hrozeb.

V první části se zpracovatelka věnovala základním pojmům, které se pokusila vysvětlit a které jsou spojeny s bezpečnostním prostředím. Zabývala se aktuálními hrozbami dotýkající se České republiky a jejich dopadu na vnitřní bezpečnost. Popsány jsou i orgány a instituce, které zajišťují plynulý a bezpečný chod našeho státu. Tímto samým se zabývala i na úrovni Evropské unie, kde jsou popsány aktuální hrozby a instituce, které se podílejí na zabezpečení bezpečnosti v Evropské unii.

Můžeme tedy říci, že Česká republika si jako evropský hráč nevede vůbec špatně na poli bezpečnosti. Česká republika stále patří k nejbezpečnějším zemím na světě, ale je také nutné dodat, že bez preventivních opatření a posilování bezpečnostních složek, orgánů a institucí může být bezpečnost lehce napadnutelná. Bezpečností prostředí v Evropské unii se za poslední rok velmi změnilo, a to hlavně z důvodu ozbrojeného konfliktu na Ukrajině, kterou Evropská unie podporuje a přijímá její uprchlíky.

Ve druhé části se řešitelka práce zaměřila na migraci, která je v současné době velkým tématem. Byla provedena analýza dat kriminality na okrese Příbram za účelem zjištění, zda mají cizinci vliv na kriminalitu jako takovou. Porovnáním roku 2019 a 2022 bylo zjištěno, že cizinci zatím na kriminalitu v daném území vliv nemají. I když z pohledu policejní praxe zpracovatelka může říci, že v poslední době se s cizinci setkává stále častěji. Nejčastěji se jedná o občanské soužití, kdy účastníci jsou většinou pod vlivem alkoholu a vzhledem k jazykové bariéře nejsou schopni uposlechnout výzvy zasahující hlídky. Další častou situací, kde se s cizinci setkává, jsou dopravní nehody, kdy řidič cizinec je velmi často pod vlivem alkoholu. Otázkou je, zda jsou schopni respektovat naše zákony a začlenit se do společnosti, která má jiné smýšlení a je pro ně normální něco jiného. Zatím ze statistik není patrné, že by došlo k výraznému navýšení kriminality spáchané cizinci, ale co se stane třeba za 5 let? Bude situace s cizinci stále zvládnutelná?

V další části jsou uvedeny slabá místa v oblasti veřejného pořádku a vnitřní bezpečnosti spojená s migrací a navrženy jejich řešení.

V závěrečné části jsem zpracovala anonymní dotazník, který jsem rozeslala přes sociální síť Facebook do skupiny Sedlčany – moje město. Účelem tohoto dotazníku bylo zjištění, jaký pohled mají na migraci občané Sedlčan, ve kterém já bydlím. Z dotazníku vyplynulo, že většina lidí má strach z cizinců a myslí si, že s migrací souvisí nárůst kriminality.

Účelem této bakalářské práce bylo seznámit širší veřejnost s hrozbami, které mohou mít vliv na bezpečnost prostředí v České republice a obzvláště migrace, která se v posledních letech stala fenoménem. Tato bakalářská práce může také sloužit jako učební pomůcka.

Seznam použité literatury

ZEMAN, Petr, ed. *Česká bezpečnostní terminologie: výklad základních pojmů*. Brno: Masarykova univerzita, Mezinárodní politologický ústav, 2002. ISBN 80-210-3037-2.

ZÁMEK, David. *Hromadné narušení veřejného pořádku z pohledu Policie ČR*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2013. ISBN 978-80-7380-429-9.

BALABÁN, Miloš a Bohuslav PERNICA. *Bezpečnostní systém ČR: problémy a výzvy: problémy a výzvy*. Praha: Univerzita Karlova v Praze, nakladatelství Karolinum, 2015, 310 s. ISBN 978-80-246-3150-9

EICHLER, Jan. *Mezinárodní bezpečnost na počátku 21. století*. Praha: Ministerstvo obrany České republiky - AVIS, 2006, 303 s. ISBN 80-7278-326-2

ROŽŇÁK P., JUŘÍČEK L. *Bezpečnost, hrozby a rizika v 21. století*. Ostrava: KEY Publishing s. r. o. v Ostravě, 2014. ISBN 978-80-7418-201-3

Ústavní zákon č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky

Zákon č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky

Ústavní zákon 110/1998 Sb., o bezpečnosti České republiky

Usnesení č. 2/1993 Sb., usnesení předsednictva České národní rady o vyhlášení Listiny základních práv a svobod jako součást ústavního pořádku České republiky

Slovníček pojmů – Aktuální informace o migraci. Úvodní strana – Ministerstvo vnitra České republiky [online]. Copyright © 2021 Ministerstvo vnitra České republiky. Všechna práva vyhrazena. [cit. 01. 11. 2022]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/migrace/clanek/slovnicek-pojmu.aspx>

Migrant x azylant x uprchlík [online]. Česká republika: © 2023 MYLAW, 2019 [cit. 2023-01-29]. Dostupné z: <https://mylaw.cz/clanek/migrant-x-azylant-x-uprchlik-259>

Severoatlantická smlouva, Ministerstvo obrany ČR [online]. [cit. 02. 11. 2022]. Dostupné z: <http://www.mocr.army.cz/assets/nato/strategie-a-cile/severoatlanticka-smlouva.pdf>

Obranná strategie České republiky [online], 2017. [cit. 02. 11. 2022]. Dostupné z: http://www.mocr.army.cz/images/id_40001_50000/46088/OS.pdf

Zpráva o situaci v oblasti veřejného pořádku a vnitřní bezpečnosti [online], 2022. [cit. 02. 11. 2022]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/soubor/zprava-o-situaci-v-oblasti-verejneho-poradku-a-vnitri-bezpecnosti-na-uzemi-ceske-republiky-v-roce-2021.aspx>

MV ČR.: *Audit národní bezpečnosti*. Ministerstvo vnitra České republiky, Praha, 2022, Vydalo Ministerstvo vnitra ČR, odbor bezpečnostní politiky a prevence kriminality Nad Štolou 3, 170 34 Praha 7 – Letná Praha, 2022

Nelegální migrace v ČR v období od 1. 1. 2022 do 31. 12. 2022 [online]. Praha: Policie České republiky, 2023 [cit. 2023-03-01]. Dostupné z: <https://www.policie.cz/clanek/nelegalni-migrace-v-cr-v-obdobi-od-1-1-2022-do-31-12-2022.aspx>

Kdo je kdo – orgány odpovědné v ČR za vnitřní bezpečnosti [online]. Česká republika: © 2023 Ministerstvo vnitra České republiky [cit. 2023-02-15]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/clanek/kdo-je-kdo-organy-odpovedne-v-cr-za-vnitri-bezpecnosti.aspx>

The Three Pillars [online]. [cit. 2023-01-27]. Dostupné z: <https://pages.uoregon.edu/euro410/eutoday/organizations.php?menu#>

About Europol [online]. Hague: European Union Agency for Law Enforcement Cooperation, 24 Jan 2023n. I. [cit. 2023-01-29]. Dostupné z: <https://www.europol.europa.eu/about-europol>

What we do [online]. Hague: © EUROJUST 2023, 2020 [cit. 2023-01-29].
Dostupné z: https://www.eurojust.europa.eu/about-us/what-we-do?pk_source=website&pk_medium=link&pk_campaign=homepage-bloc...

Who we are [online]. Warsaw: FRONTEX, 2020 [cit. 2023-03-01]. Dostupné z:
<https://frontex.europa.eu/about-frontex/who-we-are/tasks-mission/>

Seznam tabulek

Tabulka 1 – Srovnání trestných činů v letech 2019 a 2022	33
Tabulka 2 – Srovnání násilných trestných činů v letech 2019 a 2022	33
Tabulka 3 – Srovnání mravnostních trestných činů v letech 2019 a 2022	34
Tabulka 4 – Srovnání krádeží vloupáním v letech 2019 a 2022	34
Tabulka 5 – Srovnání prostých krádeží v letech 2019 a 2022	35
Tabulka 6 – Srovnání podvodů v letech 2019 a 2022.....	36
Tabulka 7 – Srovnání ostatní majetkové trestné činnosti v letech 2019 a 2022 .	37
Tabulka 8 – Srovnání trestných činů proti měně v letech 2019 a 2022	37
Tabulka 9 – Srovnání daňových trestných činů v letech 2019 a 2022	38
Tabulka 10 – Srovnání obecně nebezpečné trestné činnosti v letech 2019 a 2022	39
Tabulka 11 – Srovnání trestné činnosti na mládeži v letech 2019 a 2022.....	40
Tabulka 12 – Srovnání dopravních nehod v letech 2019 a 2022.....	40
Tabulka 13 – Srovnání trestných činů v oblasti toxikologie v letech 2019 a 2022	41
Tabulka 14 – Srovnání trestných činů proti veřejnému zájmu v letech 2019 a 2022	42
Tabulka 15 – Srovnání přestupků v letech 2019 a 2022.....	43
Tabulka 16 – Srovnání přestupků proti občanskému soužití a veřejnému pořádku v letech 2019 a 2022.....	43
Tabulka 17 – Srovnání přestupků proti majetku v letech 2019 a 2022	44

Seznam grafů

Graf 1 - Jaké je Vaše pohlaví?	47
Graf 2 - Jaký je Váš věk?	48
Graf 3 - Jaké je místo Vašeho bydliště?	48
Graf 4 - Zajímáte se o migraci?	49
Graf 5 - Máte strach z migrantů?	50
Graf 6 - Myslíte si, že migrace souvisí s nárůstem kriminality?	50
Graf 7 - Souhlasíte s přijímáním migrantů?	51
Graf 8 - Myslíte si, že pro uprchlíky je České republika cílovou zemí?	52
Graf 9 - Cítíte se v České republice bezpečně?	52
Graf 10 - Poskytl byste ubytování uprchlíkům?	53
Graf 11 - Máte nějaké osobní zkušenosti s uprchlíky?	54

Seznam příloh

Příloha 1 - Anonymní dotazník.....	63

1. Jaké je Vaše pohlaví?*

Vyberte jednu nebo více odpovědí

Muž

Žena

2. Jaký je Váš věk?*

Vyberte jednu nebo více odpovědí

18-25

26-35

36-50

50 a více

3. Jaké je místo Vašeho bydliště?*

Vyberte jednu nebo více odpovědí

vesnice

město do 10 tis obyvatel

město do 20 tis obyvatel

město nad 20 tis obyvatel

4. Zajímáte se o migraci?*

Vyberte jednu nebo více odpovědí

Ano

Ne

5. Máte strach z cizinců?*

Vyberte jednu nebo více odpovědí

 Ano Ne

6. Myslíte si, že migrace souvisí s nárůstem kriminality?*

Vyberte jednu nebo více odpovědí

 Ano Ne

7. Souhlasíte s přijímáním uprchlíků?*

Vyberte jednu nebo více odpovědí

 Ano Ne

8. Myslíte si, že pro uprchlíky je Česká Republika cílovou zemí?*

Vyberte jednu nebo více odpovědí

Ano

Ne

Nevím

9. Cítíte se v České republice bezpečně?*

Vyberte jednu nebo více odpovědí

Ano

Ne

Nevím

10. Poskytnete by jste ubytování uprchlíkům?*

Vyberte jednu nebo více odpovědí

Ano

Ne

11. Máte nějaké osobní zkušenosti s uprchlíky?*

Vyberte jednu nebo více odpovědí

Ano

Ne